

EDUCACIÓ EMOCIONAL AMB ADOLESCENTS

CURS 2011-2012

Projecte final del Postgrau en Educació Emocional i Benestar

Autora: Mª Àngels Roca Triviño

Tutora: Manuel Àlvarez

***Projecte Final del Màster en Educació Emocional i
Benestar
subjecte a una llicència de Creative Commons:***

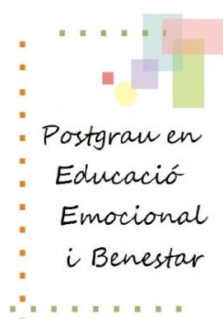

[Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 3.0 No adaptada de Creative Commons](#)

La direcció del Màster en Educació Emocional i Benestar possibilita la difusió dels treballs, però no es pot fer responsable del seu contingut.

Per a citar l'obra:

Roca, M.A. (2012). *Educació emocional amb adolescents. Projecte Final del Màster en Educació Emocional i Benestar*. Barcelona: Universitat de Barcelona. Dipòsit Digital: <http://hdl.handle.net/2445/45627>

INDEX

1. Introducció	p 3 - 4
1.1 Presentació i justificació	p 3 - 4
2. Anàlisi del context	p 4 - 10
2.1 Descripció de la població badia del Vallés	p 4 - 10
2.1.1.Dades generals	p 4 - 6
2.1.2.Educació	p 6 - 7
2.1.3.Món laboral	p 8
2.1.4.Salut	p 8 - 9
2.1.5.Àmbit Serveis Socials	p 9 - 10
2.1.6.Models de relació	p 10
3. Anàlisi de necessitats	p 10 - 14
3.1. Necessitats percebudes	p 11 - 12
3.2. Anàlisi necessitats expressades	p 12 - 13
3.3. Anàlisi necessitats comparades	p 13 - 14
4. Diagnosi grup intervenció	p 14 - 15
5. Objectius	p 15
5.1. Objectius generals	p 15
5.2. Objectius amb el grup d'intervenció	p 15
6. Delimitació del treball i Marc teòric	p 15 - 28
6.1.Bases teòriques	
6.1.1. Marc sociològic	p 16 - 17
6.1.2. Marc epistemològic	p 17 - 21
6.1.3. Marc psicopedagògic	p 22 - 28
7. Metodologia	p 28
8. Fases del projecte	p 29
9. Temporalització	p 30
10. Continguts	p 32
11. Activitats	p 32 - 53
12. Recursos materials i Recursos humans	p 53
13. Desenvolupament i implementació del projecte	p 53 - 54
14. Avaluació	p 54 - 67
14.1. Plantejament dels objectius d'avaluació	p 54 - 55
14.2. Model d'avaluació teòric	p 55

14.3. Elaboració criteris d'avaluació	p 56
14.4. Elaboració referents avaluatius	p 56 - 58
14.5. Disseny de tècniques, instruments i/o recursos	p 58 - 61
14.6. Planificació: el procés de recollida d'informació	p 61 - 62
14.7. Procediments per l'anàlisi de la informació	p 62 - 63
14.8. Resultats de l'avaluació	p 63 – 67
14.8.1. Avaluació dels objectius	p 65 - 67
14.8.2. Avaluació de les estratègies, mediacions i recursos	p 67
15. Conclusions: propostes i línees futures d'intervenció	p 67 - 68
16. Bibliografia	p 69
17. Annex	p 70

1. INTRODUCCIÓ

1.1. PRESENTACIÓ I JUSTIFICACIÓ

A l'hora de plantejar quin tema triar per a realitzar el projecte, la prioritat va estar que es tractés d'un col·lectiu o centre al qual tingués un accés directe i que em facilités la feina a l'hora d'obtenir informació, realitzar dinàmiques i de poder implementar el programa.

He decidit ubicar la meua intervenció a la població de Badia de Vallès, concretament al projecte vinculat a serveis socials de la zona i la diputació de Barcelona on també participa amb la contractació de personal la fundació Pere Tarrés, aquest s'emmarca dins de l'àrea d'igualtat i ciutadania de l'oficina de joventut de la Diputació de Barcelona, es fonamenta en la creació d'un nou perfil professional dirigit a la intervenció amb joves de 12 a 18 anys a l'espai públic. L'objectiu d'aquest projecte és promoure la figura de l'agent de proximitat en el marc de les polítiques de joventut, entenent l'espai públic com un lloc de trobada i oci dels i les joves, on es pot fer un ampli treball socioeducatiu. Aquest projecte, té l'objectiu de definir, a través de l'experiència, les necessitats d'intervenció dels municipis en aquest àmbit i aplicar la metodologia més adient.

He trobat en aquest projecte les característiques adients per implementar el programa d'educació emocional, donat que el col·lectiu diana presenta unes carències importants en aquest aspecte i tenint en compte que aquest marca en el seu programa alguns objectius educativo-emocionals.

Tot seguit es fa una breu descripció del municipi i els ciutadans de Badia del Vallès que m'ajudaran a argumentar el que mencionat en anteriors línees.

El municipi de Badia del Vallès, és un poble de 14.777 habitants (març del 2004), dels quals 7.418 són dones i 7.359 són homes. Amb una superfície municipal de 0.9 Km², presenta una densitat molts elevada de 15.651,5 hab./km², que condiciona la vida del municipi i que li dóna trets molt especials.

El barri es caracteritza per ser una zona on viuen famílies humils i de classe mitja-baixa, amb un nivell socioeducatiu generalment baix. En part, degut a la procedència de la majoria de la població, ja sigui per ser emigrada de zones rurals de l'estat Espanyol als anys 70, o bé per pertànyer al grup de la nova immigració extracomunitària tan present a la nostra societat actual.

El context familiar i econòmic dels adolescents d'aquesta zona, en molts casos, es caracteritza per ser dura i complexa degut a diverses problemàtiques socials: dificultat

d'integració a una nova societat o cultura, dificultat de conciliar vida laboral i familiar, dificultats econòmiques associades... Tot això promou, sovint, una manca de temps i recursos per l'atenció dels adolescents i a les seves necessitats socioemocionals.

En aquesta situació, s'afegeix l'etapa madurativa en la qual es troben, plena de canvis: l'adolescència, plena de reptes personals, emocionals i socials.

És important destacar que, amb la implantació de l'ESO, els nens i nenes, de sobte, es troben en una situació d'autonomia i responsabilitat, potser precoç per la seva curta edat i en contrast amb l'experiència viscuda en una escola primària. Sens dubte, és un xoc amb necessitat de suport.

He considerat rellevant apropar-me a la seva realitat i oferir recursos teòrics i pràctics per tal d'orientar-los en aquesta etapa difícil i complexa.

I és que, a part de la formació acadèmica que puguin, o no, tenir, en l'àmbit de l'educació emocional i de gestió de conflictes, es pot observar una mancança important en tota la societat en conjunt.

2 ANÀLISIS DE CONTEXT

2.1. DESCRIPCIÓ DE LA POBLACIÓ DE BADIA DEL VALLÈS

2.1.1. DADES GENERALS

Badia té un total de 13.829 habitants, dels quals 6.811 són homes i 7.018 són dones, majoritàriament de la franja d'edat dels 15 als 64 anys, segons dades del INE 2008.

En la taula següent concreta la població objecte de l'estudi, la població compresa entre els 10 i els 19 anys d'edat, dividida per grups quinquennals i sexe.

Població per sexe i edat de 10 19 anys(grups quinquennals)		
	10-14 anys	15-19 anys
Homes	341	359
Dones	304	332
Total	645	691

Fuente: Instituto Nacional de Estadística. Padró municipal 2009.

Al Municipi de Badia del Vallès, trobem **1336 joves de entre 10 i 19 anys d'edat**, essent la població masculina una mica superior en quant a nombre que la femenina,

636 dones mentre que hi han 700 homes, essent també superior la població de entre 15 i 19 anys.

Població estrangera per sexe i edat			
Edat	Home	Dona	Total
De 0 a 15 anys	110	97	207
De 16 a 64 anys	338	278	616
De 65 anys i més	6	4	10
TOTAL	454	379	833

Font de les dades: web INE. Padró continu. Badia del Vallès, codi INE:08940, any:2009

Població segons nacionalitat i sexe			
	Homes	Dones	Total
Total espanyols	6290	6556	12846
Àfrica	312	192	504
Amèrica	92	132	224
Àsia	7	6	13

Font de les dades: web INE. Padró continu. Badia del Vallès, codi INE:08940, any:2009

El total de població estrangera a Badia del Vallès es **de 833** de 13.587 del total d'habitants, per tant representa un **6'8%** de la població de Badia del Vallès. El gran gruix de població estrangera es troba en la franja d'edat entre 16 a 64 anys amb un total de 616 habitants, majoritàriament del sexe masculí. Del total de població estrangera més de la meitat 504 persones provenen de països de Àfrica, específicament del Marroc, 224 de l'Amèrica llatina i tan sols 13 de l'Àsia.

Segons l'estudi de l'IGOP¹ una part significativa dels i les adolescents i joves de Badia es troben en una situació s'ha de qualificar de molt greu. Els factors de vulnerabilitat

¹ Subirats, J., et al. (2004): *Els perfils de l'exclusió social urbana a Catalunya*. IGOP-UAB.

relacionats amb l'esfera econòmica que es detecten a Badia del Vallès es concreten les següents esferes complementàries:

- **Baix nivell d'ingressos**
- **Incidència de les prestacions socials (protecció social).** Cal subratllar el perfil de Badia com a societat en què la protecció social es converteix en un dret essencial per apaivagar situacions de vulnerabilitat, i on les administracions hi exerceixen un paper determinant per ajudar a combatre-les.
- **Adolescents en risc 12-17 anys:** 17%, la tercera part dels quals en situació d'alt risc.
- **Adolescents en situació de desigualtat important:** 33%
- **Total d'adolescents en situació greu:** 50%
- **Total d'adolescents en situació no òptima per al seu desenvolupament:** superior al 90%

Es donen factors greus de reproducció social i cronificació de l'exclusió social associats a les característiques del municipi i que afecten de manera molt directa els adolescents².

2.1.2. EDUCACIÓ

Segons les darreres dades oficials de l'any 2001 comparatives de la població segons el seu nivell d'instrucció, el col·lectiu de les persones sense titulació, on s'inclouen els analfabets, representen a Badia el 17,7% de la població de més de 10 anys. En la mateixa categoria, el Vallès Occidental se situa en el 14,3%, (3,4 punts percentuals menys que Badia) i Catalunya en el 13,7% (4 punts menys que Badia).

El col·lectiu que té de nivell d'instrucció el Primer Grau, es constata com Badia (32,7%) té un percentatge superior al de la resta d'àmbits territorials comparats, degut a la manca de persones amb nivell formatiu més alt.

Segons dades aproximatives de l' IES, un 40% no supera l'ESO i de fet, segons els propis IES, un 50% no assoleix el nivell corresponent.

Aproximadament un 20% de l'alumnat de secundària té problemàtiques importants pel que fa a l'adquisició de coneixements (percentatge molt superior a la mitja catalana). Molts d'aquests problemes venen determinats per la realitat social i familiar: desatenció, manca de comunicació, absència de pautes de comportaments, d'hàbits.

² Ajuntament de Badia del Vallès: ESTAT DE SITUACIÓ DE LA FRANJA ADOLESCENT I JOVE(12-19) A BADIA DEL Vallès, novembre 2004, servei de joventut.

En consonància amb l'anteriorment dit, pel que fa al col·lectiu de persones amb el Segon Grau, podem apreciar que Badia (45,6%) té menys percentatge de gent en aquesta categoria formativa que el Vallès Occidental (48%) i que Catalunya (47,2%).

Per damunt de tot, cal remarcar que les persones residents a Badia amb ensenyament universitari representen el 4% de la població, mentre que al Vallès Occidental aquest col·lectiu se situa en el 12,2% (8,2 punts més que Badia) i a Catalunya augmenta lleugerament situant-se en el 12,8% (8,8 punts més que Badia). Les diferències, en aquest darrer cas, esdevenen ja força considerables, i situen a Badia en una posició d'extrema feblesa en el terreny educatiu comparat.³

La població de Badia del Vallès, té un **capital formatiu per sota de la mitjana de la resta de la comunitat autònoma** i es un dels municipis amb un **índex més alt de fracàs escolar**. **L'absentisme escolar també es significatiu** en aquest territori, **un 15% dels alumnes de secundària van ser atesos el 2003-2004 per la Comissió de Tractament de l'Absentisme Escolar** i un terç d'aquests van **abandonar els estudis**. El nombre d'alumnes decreix de forma alarmant en el pas de l'educació secundària obligatòria a la postobligatòria. **Gairebé un 50 % de l'alumnat no accedirà a l'ensenyament postobligatori.**⁴

Cal recordar, que l'edat de **finalització de l'ESO coincideix amb l'inici de l'edat laboral, és a dir, als 16 anys**, i que l'escolarització es obligatòria fins als 16 anys. La **"cultura del treball remunerat" té molta força** i es prioritza el treball remunerat sobre la formació, per un altra banda molts pares i mares deleguen de manera pràcticament exclusiva a l'escola l'educació de fills i filles.

En aquest moment és important considerar l'actual situació del mercat laboral, el qual representa una gran dificultat d'inserció encara més notable per a les persones sense cap mena de formació. Anys enrere resultava fàcil inserir en el mercat laboral a persones sense titulació, concretament en l'àmbit de la construcció, empreses d'automoció.

³ Diagnosi Social del Municipi de Badia del Vallès

⁴ Ajuntament de Badia del Vallès: ESTAT DE SITUACIÓ DE LA FRANJA ADOLESCENT I JOVE(12-19) A BADIA DEL Vallès, novembre 2004, servei de joventut

En l'espai del capital formatiu hi trobem alguns dels factors claus que poden contribuir a l'exclusió social, present i futura dels individus. En efecte, factors que determinen el capital formatiu com l'analfabetisme, els nivells formatius baixos, el fracàs escolar i l'abandonament del sistema educatiu .

2.1.3 MÓN LABORAL

En l'actualitat Badia del Vallés es troba sumergida en una situació precària degut a la crisi econòmica en la que es troba el nostre país, que ha fet que les limitacions existents en l'àmbit laboral anteriors a aquesta es vegin severament agreujades.

L'activitat econòmica està marcada per la limitació de la seva superfície, així com l'elevada densitat en termes d'urbanització i població, això no permet la instal·lació d'indústries i, alhora, l'activitat comercial tampoc té possibilitats d'expandir-se.

En la mesura que no hi ha indústria pròpia i que l'activitat comercial és molt reduïda, la població de Badia a de traslladar-se a treballar fora de la ciutat.

La dificultat en l'accés i en la permanència en el mercat de treball, comporta, de manera òbvia, conseqüències econòmiques directes en relació a la percepció d'ingressos insuficients, però també s'associa a altres conseqüències en els diferents àmbits de la vida: en l'accés a l'habitatge, en l'esfera relacional i social, etc⁵. Observem a continuació, l'atur registrat des de l'any 2009 fins a l'any 2010 a Badia diferenciat per gènere ja que són les últimes dades que consten registrades en la aquest municipi..

El Municipi de Badia del Vallès es un dels municipis amb la renda per càpita més baixa de Catalunya, i el seu nivell d'atur també es troba entre els més alts de la Comunitat Autònoma, aquestes característiques posicionen a la població de Badia del Vallès en situació de risc social.

2.1.4 SALUT

L'índex de disminucions reconegudes a Badia del Vallès és el més alt del territori català, segons l'estudi realitzat *diagnosi social Badia*, existeixen molts casos de retard mental i disminució que afecta al 1,84% de la població. D'altra banda, molta població presenta trastorns límit de la personalitat.

El **consum de cànnabis** està àmpliament generalitzat i normalitzat en el municipi, i per tant, la percepció del risc ha disminuït perillosament. Fet que es corrobora amb les

⁵ Diagnosi Social del Municipi de Badia del Vallès

dades del Pla Nacional de Drogues. Aquest consum entre les joves es dona amb una edat d'inici bastant inferior a la resta de Catalunya.

L'edat d'inici al consum és bastant inferior a la resta de Catalunya. En comparació, a Badia del Vallès, ens informa el personal del CAP que *"... Als onze o dotzes anys molts ja fumen. Comencen pel tabac i ràpidament proven l'haixix i la marihuana. Alguns es queden aquí però hi ha molts altres que als 15 anys ja consumeixen cocaïna i drogues de disseny"*⁶

El consum del tabac i l'alcohol està generalitzat, aquest últim es dona més en els caps de setmana. Pel que fa al tabac el problema és molt greu. Hi ha un alt consum de tabac per part de la població i els adolescents comencen a fumar als 11 o 12 anys. Els adolescents i els joves tenen unes pautes alimentaries deficitàries i inadequats. *De fet el colesterol comença a ser un problema en nenes i nens de curta edat, el 20% de la població badienca és obesa i la incidència de diabetis duplica a la de Catalunya.*⁷

Hi ha una elevada proporció de **relacions sexuals de risc entre el jovent. L'índex d'embarassos no desitjats** a Badia més alt que a la resta de la comarca.

2.1.5 ÀMBIT DELS SERVEIS SOCIALS

El pes dels serveis socials d'atenció primària en relació al pressupost municipal de Badia del Vallès és del 3,89%, la qual cosa fa que aquest valor sigui un 14% superior a la mitjana global. Tot i que no assoleixi el valor de referència mitjà fixat al 4%, la seva aproximació és cada vegada major any rere any.

En qualsevol dels casos, malgrat que el municipi va reduir les seves despeses corrents del pressupost municipal, cal constatar que el valor municipal es situa un 17% per sobre de la mitjana global (4,13) i també per sobre de la mitjana del seu cercle teòric (4,19%), fet que suposa la prioritat que el consistori badienc dona al conjunt de necessitats de caràcter socioassistencial, tot i això en la actualitat no es cobreixen ni molt menys les necessitats dels usuaris de serveis socials donat que la situació de

⁶ PLA LOCAL DE PREVENCIÓ DE LES DROGODEPENDÈNCIES, Ajuntament de Badia del Vallès. Octubre 2008. Òrgan gestor: Servei de Joventut.

⁷ Diagnosi Social del Municipi de Badia del Vallès

pobresa en el municipi és alarmant i no poden abastir a totes les demandes, ja que els ingressos són inferiors a les demandes.

2.1.6. MODELS DE RELACIÓ

Els comportaments violents juguen un paper fonamental en les relacions en general i les agressions dins i fora de l' IES

Es produeix una generalització de l'anomenada “**cultura del carrer**”, associada a la manca de normes, d'horaris d'entrada i sortida i de transmissió de la idea de responsabilitat es dona un nivell de responsabilitat molt baix. Aquests joves passen moltes hores al carrer sense cap referent adult.

Tal com explica l'informe sobre el *bullying* a Badia elaborat per la Universitat de València, els joves de Badia tendeixen a interioritzar la imatge estigmatitzada de la seva ciutat i a reproduir-la a través de comportaments violents.⁸

Actualment hi ha una manca d'espais i recursos per a joves, el casal es troba tancat i els joves en general demanden un espai juvenil.

3. ANÀLISIS NECESSITATS

Aquest apartat està basat en les dades estretes de l'equip de professionals, de tots els joves atesos per aquest equip i de les dades publicades per l'ajuntament de badia del Vallès.

L'avaluació de les necessitats, permet al professional veure la realitat i prendre decisions oportunes, per tal de millorar la situació concreta, a partir d'una prioritització i formulant uns objectius adaptables al col·lectiu, en concret.

- Necessitats percebudes: són les implícites o sentides pel subjecte. Són actituds que no es diuen, es troben latents però no s'expressen. Aquestes s'extreuen de l'observació de la DIEP, (Dinamitzadors Infants en Espais Públics) i són aquelles que es troben definides al mapa de grups.

⁸Ajuntament de Badia del Vallès: ESTAT DE SITUACIÓ DE LA FRANJA ADOLESCENT I JOVE(12-19) A BADIA DEL Vallès, novembre 2004, servei de joventut.

- Necessitats expressades: s'elaboren a partir de la definició de tots els professionals i dels joves. Aquestes i les percebudes són considerades com a necessitats primàries, ja que, es localitzen en els subjectes amb els que es vol treballar.
- Necessitats comparades: en aquestes es compararà la situació desitjada amb la situació real, per així extreure les contradiccions existents.

3.1. NECESSITATS PERCEBUDES:

- **Necessitat de treballar les habilitats d'autonomia personals i social:**
 - Necessitat d'autocontrol
 - Hàbits d'autonomia personal (higiene, alimentació) Necessitat de tenir un ordre alimentari adequat i saludable.
 - Manca de compromís, responsabilitat i implicació en les activitats que es realitzen. Necessitat de treballar la iniciativa i creativitat i implicar-los en l'organització del temps i oferta de lleure, fer-los protagonistes.
 - Necessitat de responsabilitzar-se dels propis actes. Es produeixen actes delictius que no tenen conseqüència, com per exemple robar bicicletes, ocupar edificis, etc. aquest fet fa que s'arribi a entendre aquest acte com a normalitzat en la població de Badia.
 - Necessitat d'establir i marcar uns límits i normes de comportament per a la millor convivència.
 - Dificultat per comunicar-se de manera assertiva, sense insultar, o cridar. Necessitat de treballar les habilitats socials.
 - Formes de relació agressiva. Necessitats de conèixer models alternatius de relació cap a l'adult i la comunitat en general.
 - Necessitat de conèixer alternatives per a la resolució de conflictes.
 - Manca de respecte cap a un mateix i cap als altres (especialment cap al afigura d'autoritat).
 - Poca tolerància a la frustració. Necessitat de treballar la frustració.
 - Necessitat de supervisió i acompanyament de l'adult, passen moltes hores al carrer sense cap referent adult.

- Inici al consum de drogues en edat molt temprada i molt generalitzat entre la població jove. Necessitat de canvi de visió de la comunitat al voltant del consum de drogues.
- Necessitat d'adquirir una actitud assertiva i conèixer els riscos de mantenir relacions sexuals de risc.
- Necessitat de realitzar les tasques del dia a dia respectant uns horaris i compromisos.
- Necessitat d'orientació i reforç formatiu-laboral.
- Necessitat de fomentar l'autoestima i motivació per la formació.

3.2. ANÀLISIS DE LAS NECESITATS EXPRESADES

Aquestes necessitats es centren en tot el conjunt de joves atesos pel projecte DIEP. Les dades han estat extretes dels propis joves i dels educadors de joves.

EDUCADORES	PARTICIPANTS
Necessitat de treballar hàbits d'higiene i de cura d'un mateix	Consum de drogues, mala alimentació.
Necessitat d'establir unes normes i límits de convivència i respectar-les.	Dificultat per respectar els límits i normes exposades per l'adult..
Necessitat de treballar uns hàbits del dia a dia, adquirir responsabilitats i compromisos	Manca d'autocontrol en referència a l'agressivitat
Necessitat de treballar en la resolució de conflictes amb la comunitat, l'escola i la família.	Relacions violentes i pocs assertius
Baix nivell d'autoestima	Desmotivació general al voltant de tots els aspectes que afecten en el seu desenvolupament òptim
Nivell d'agressivitat alt, manca de capacitat d'autocontrol	

Conflictivitat i nivells de relacions agressives físicament, psíquicament i també a nivell sexual.	
Baixa motivació pels aprenentatges i la formació	Visió de futur poc realista
Necessitat d'un referent adult que els marqui unes pautes i normes de convivència	
Necessitat de treball de les habilitats social	
Necessitat de treballar amb les famílies, existeix un alt percentatge de famílies multi problemàtiques que dificulta el desenvolupament del jove.	
Necessitat de participació i relació amb els serveis i activitats que ofereix el municipi	Necessitat d'un espai de reunió pels joves i activitats destinades a aquest col·lectiu.

3.3. ANÀLISIS DE NECESSITATS COMPARADES

En aquest apartat es realitza una anàlisi general de totes les necessitats detectades, percebudes i expressades. L'anàlisi final s'obté a través de diferents punts de vista: els joves, el professional del projecte DIEP i els professionals del municipi.

Les necessitats detectades que més es reiteren són:

- Necessitat d'establir i marcar uns límits i normes de comportament per a la millor convivència. Existeix un baix nivell d'acceptació d'aquests i aquestes actituds desencadenen problemes a nivell comunitari a l'espai públic.
- Nivell d'agressivitat alt, manca de capacitat d'autocontrol, necessitat de treballar la resolució de conflictes sense violència i fomentar maneres de relació més assertives.
- Manca de responsabilitat i implicació en les activitats que es realitzen, necessitat de crear una oferta de lleure amb la participació i implicació,

treballant la iniciativa i implicació dels joves en tot el procés, que coneguin els itineraris a seguir, les dificultats i adquireixen responsabilitats. Que siguin ells mateixos els protagonistes i aprenguin a gestionar el seu temps d'oci.

- Necessitat de treballar uns hàbits de vida més saludables, en relació al consum de drogues, relacions sexuals de risc, l'alimentació i la higiene principalment
- Necessitat de treballar les habilitats d'autonomia i socials.
- Necessitat de treballar la motivació.

4. DIAGNOSIS GRUP INTERVENCIÓ

És un grup format per 13 noies i un noi.

El grup es diu LES RATETES.

SITUACIÓ DIAGNÒSTIC

- Gran part del grup no està vinculat a cap activitat d'oci, cultural o esportiva i amb moltes ganes de fer coses.
- Dèficits en matèria de coeducació que desemboca en relacions de parella amb rols estereotipats.
- Coneixen i utilitzen altres recursos del municipi, com per exemple la biblioteca.
- Grup heterogeni a nivell cultural.
- En general tenen bona relació amb els referents tant de l'equip educatiu com a l'escola.
- Molt sociables i comunicatives.
- Es troben en una etapa del desenvolupament de molts canvis a nivell físic i psicosocial l'inici de l'adolescència. Això desemboca en actituds desproporcionades, nerviosisme, criden, etc. i reclamen contínuament l'atenció dels altres, volen ésser el centre d'atenció.
- Comencen a experimentar amb les relacions de parella.
- Contínuament reclamen l'atenció dels nois.
- Generalment respecten les normes i límits que es donen a les sessions i participen activament.
- Mostren dificultats per reconèixer les pròpies emocions, i les dels altres.
- Dificultats per identificar les pròpies necessitats.
- Manca de control emocional.
- Baix nivell de tolerància a la frustració.

- Dificultats per resoldre els conflictes de manera assertiva.
- Dificultat en la presa de decisions i manca de compromís i responsabilitat en els propis actes.
- Dificultat alhora de relacionar-se amb les famílies
- Baix nivell d'autoestima.

5. **OBJECTIUS**

5.1.OBJECTIUS GENERALS

- Apropar aquest col·lectiu a l'educació emocional.
- Treballar les habilitats socials.
- Promoure la importància de l'educació emocional als professionals i usuaris.

5.2 OBJECTIUS AMB EL GRUP D'INTERVENCIÓ

- Incorporar-se o mantenir-se en un grup de relació estable i positiva.
- Expressar els propis pensaments, sentiments i emocions amb claredat.
- Identificar les pròpies emocions i les dels altres.
- Millorar les seves habilitats socials
- Augmentar el llindar de tolerància a la frustració.
- Potenciar un estil assertiu en la resolució de conflictes amb iguals i adults.
- Assolir responsabilitats i compromisos.
- Valorar les pròpies capacitats.

6. **DELIMITACIÓ DEL TREBALL I MARC TEÒRIC**

Com sempre, hem de tenir en compte la realitat, i allò que podem abastar amb un taller de competències socials i mediació de conflictes. En aquest projecte intentaré aportar eines per que els adolescents i puguin trobar recursos per identificar,usar,entendre i gestionar, les seves emocions i ajudar-les en el complex camí de les habilitats socials vegin la utilitat i importància de la comunicació i del treball emocional.

6.1. BASES TEÒRIQUES

6.1.1. MARC SOCIOLÒGIC

Per tal d'entendre el comportament i maneres de viure, farem una breu introducció al context social en el qual es trobem actualment, i la evolució i canvis que hem experimentat.

En els últims 50 anys s'han consolidat o accentuat dos característiques que ja eren presents anteriorment, la mundialització de l'economia i un creixement desigual entre països. Sorgeix una crisi de l'estat de benestar, l'estat passa a tenir un paper secundari en front al poder del mercat. Existeix una tendència cada cop més cap a la privatització dels serveis o empreses públiques, l'organització econòmica passa a ser descentralitzada. Aquest fenomen ve donat per la anomenada Globalització. S'ha consolidat un sistema d'acumulació de capital a escala mundial que supera els marcs de control nacional, aquest fet afavoreix a aquells amb economies competitives i allunya cada cop més del desenvolupament a aquells que tenen economies dèbils.

El segle XXI correspon, llavors, a la societat de la Informació, la matèria primera passa a ser la informació, on la presència de les NTIC transformen els processos de producció econòmica, cultural, educativa, mitjans de comunicació... considerat com un eix transversal que afecta a tots els àmbits de la vida diària. Així, el seu grau d'incidència recau en aspectes com: l'economia de serveis, el predomini de la classe professional i tècnica, la planificació de la tecnologia, la tecnologia intel·lectual, les noves formes d'organització del treball i els processos migratoris.

Una societat competitiva on la informació es un valor que es compra i es ven, i tenir accés a aquesta es imprescindible per no quedar exclòs.

Manuel Castells (2001), al llibre *L'Era de la Informació*, explica que existeix l'anomenada **societat dels 2/3**, on es troben tres tipologies de ciutadans: desinformat, sobreinformat i informat. Els dos primers es troben exclosos de la societat.

Els valors predominants doncs en aquesta societat són l'individualisme, consumisme, competitivitat, valors que promou el nou ordre econòmic, d'aquesta manera es mantindrà per si sol. Vivim en una societat on si no accedeixes a aquest cercle viciós,

feina i més feina, ja no ets productiu per la societat, ja que aquesta es sosté pel mercat, llavors quedes exclòs i marginat.

En un context actual amb una greu crisi mundial de la qual encara no tenim consciència de les conseqüències que donarà a llarg termini, tot i que en l'actualitat ja podem observar, canvis socials accelerats, i els canvis en les maneres de viure i els models familiars, crec cada vegada més en la necessària la formació en el desenvolupament personal, racional i emocional de manera simultània. És molt important doncs, que els infants, adolescents, joves, famílies,... rebin suport en l'educació emocional es creï una xarxa amb tots els agents socialitzadors.

El paper de les emocions ha passat a ser una qüestió important en l'educació i en el desenvolupament humà, s'ha vist la vinculació important entre emocions i pensament com a bases de l'activitat de tot humà.

6.1.2. MARC EPISTEMOLÒGIC

En aquest apartat intentarem clarificar alguns termes vinculats a l'educació emocional que poden donar cabuda a confusions donat que en moltes ocasions es fa un ús erroni d'algunes paraules que semblen ser sinònims en el complex camp de l'educació emocional. Així doncs clarificarem aquests des de una visió més científica.

Tot i que es fa difícil donar una definició única del concepte emoció ja que hi ha moltes visions i teories sobre aquesta paraula podem dir que:

- **Els fenòmens afectius:**

Els fenòmens afectius es poden distingir segons la seva durada, així doncs podem fer la següent classificació:

- **emoció**

prové de llatí *movere* (moure) i es defineix com un vincle que establim per comprendre millor les relacions amb nosaltres mateixos, amb els altres i amb tot allò que ens envolta. Les emocions ens condueixen al coneixement de les nostres necessitats i esdevenen el motor de l'existència humana.

Molts autors parlen sobre l'existència de quatre emocions bàsiques que són la por, la ràbia, la tristesa i l'amor.

- **Episodi emocional:**

És més durador que l'emoció. Poden durar dies i fins i tot setmanes. En els episodis emocionals es donen diferents estats d'ànim en un mateix aconteixement.

- **Sentiments**

esdevenen sensacions més duradores en el temps i que passen d'un estat transitori a ser un caràcter personal a diferència de les emocions. Els sentiments neixen fruit d'una emoció molt intensa.

Els esquemes emocionals tenen el seu origen en l'educació, vivències, família, escola, entorn en general... Greenberg (2000) els defineix com la síntesi interna que conté records, necessitats, ideals, expectatives, sensacions, efectes i significats. Són parcialment inconscients i limitadors i poden dirigir les nostres vides. El primer pas per alliberar-se d'ells és adonar-se'n i reconèixer aquests esquemes.

És a dir, prendre consciència de les pròpies emocions i viure-les. Les emocions ben viscudes influeixen positivament en les nostres vides. El passat de cada persona es contempla, en relació al seu present, [...] com una reserva de recursos i d'aprenentatges útil (Asensio, 2004).

Per tal d'aprendre a reconèixer i gestionar les pròpies emocions, però, és important ser conscients del què Goleman entén com a *els pilars de la intel·ligència emocional*. Segons l'autor, són la consciència, l'empatia, la responsabilitat, l'autoestima i l'assertivitat.

La tolerància i l'acceptació de les nostres emocions i sentiments serà la tolerància i l'acceptació amb els demás. Quan les diferències i la eminent subjectivitat de les emocions ens molesten, apareix el conflicte.

- **Estat d'ànim:**

També es pot denominar "estat d'humor" (mood). No tenen una motivació clara, no ha d'haver necessàriament un objecte que el provoqui. Els estats d'ànim són de menys intensitat i de més duració que les emocions, poden durar hores i fins i tot mesos

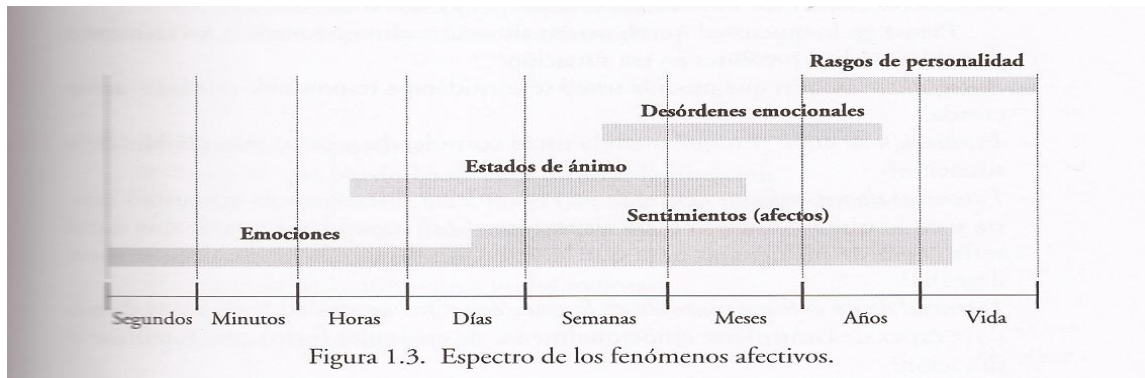
- **Desordre emocional:**

En la mesura que un estat d'ànim és intens i freqüent pot arribar a constituir un desordre emocional, que requereix tractament psicoterapèutic o psicofarmacològic.

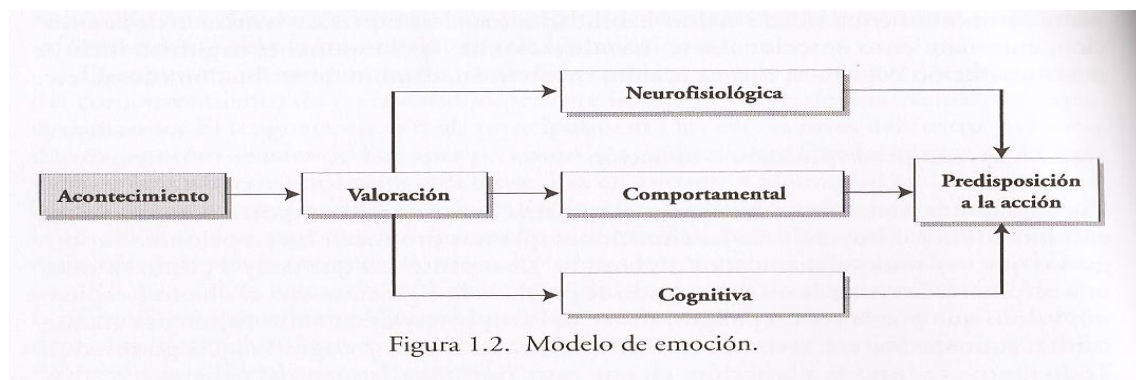
- **Tret de personalitat:**

En la mesura que una persona exterioritza de forma habitual una determinada emoció, pot arribar a constituir un tret de personalitat. D'aquesta forma, es diu que una persona és rabiosa, poruga, trista, alegre, afectuosa, etc.

I així ens mostra Bisquerra(2000) els anomenats fenòmens afectius

Per concloure poder dir que emoció és un estat complex del organisme, caracteritzat per una excitació o pertorbació que predisposa a l'acció (Bisquerra,2000).

El procés de valoració té, com a mínim, dues fases. En primer lloc, hi ha una valoració automàtica, d'acord amb Arnold, com una espècie d'escàner on a qualsevol situació pregunta: com afecta aquest a la meva supervivència? I al meu benestar?. Aquesta valoració pot ser conscient o inconscient, però donada la seva rapidesa en general no és cognitiva.

Aquests tipus de valoració també s'anomena primària.

I una vegada feta aquesta valoració, Lazarus parla de una segona valoració, anomenada cognitiva o secundària, on les pregunta que ens fem és: estic en condicions de poder fer front a aquesta situació?".

Les emocions són presents en tots els àmbits de la vida. Intervenen en les decisions, en l'adquisició del coneixement i en la significació que aquest té per a cadascú. Des de la neurociència es considera que tota decisió és racional i emocional alhora. Aquests trets destacats posen en evidència la importància de les emocions per a la vida personal i social. Les connexions existents en el moment actual, segons la neurociència, entre els centres cerebrals emocional i racional, obren noves possibilitats de cara a una educació que integri la raó i les emocions.

A continuació donarem una breu definició sobre alguns termes que són importants en aquest projecte i que es treballaran amb el col·lectiu diana.

- **conflicte**

Procés interactiu fruit d'una construcció social, humana. És el producte d'un antagonisme i s'hi expressa un desacord entre dos o més parts (Fisas, 1998).

El conflicte però, pot ser quelcom positiu o negatiu segons la manera en què s'afronti. I un conflicte es pot viure com a possibilitat de canvi, com una gran oportunitat. Una crisi acceptada esdevé un element de curació, d'evolució i de creixement personal.

I és que existeixen relacions pertorbades, però no individus pertorbats, o dit més exactament, que els trastorns del comportament són una funció de les relacions humanes (Watzlawick, 1992).

- **diàleg**

prové del grec *dialogos* (prefix *dia* i *logos*) que seria: transcendir en la comprensió d'un sol individu a través del significat de les paraules.

L'expressió dels sentiments serveix perquè l'altre s'assabenti del què sento. Però només podem establir diàleg amb algú amb qui compartim un cert univers lingüístic.

Per això alguns experts asseguren que el 90% del missatge emocional és de caràcter no verbal.

Entenem doncs, que per dialogar amb una persona i intentar comprendre-la es requereix capacitat d'observació (del llenguatge no verbal que ens explica la situació de la persona), empatia (comprendre-la malgrat la subjectivitat dels nostres pensaments) i autocontrol (gestionar les pròpies emocions amb calma).

És important tenir en compte que en el silenci també s'està comunicant un missatge. Així, aprendre a escoltar el cos és un dels objectius de l'educació emocional.

Per concloure citem a Asensio, que parla de la voluntat de l'educació en aquest camp com la de *potenciar la capacitat de comprensió de les persones, les seves aptituds per establir i modificar les relacions amb els demés*.

Tots aquests conceptes que hem anomenat fins ara ens són útils a l'hora de tractar amb el grup destinatari de la nostra intervenció. Aquest és un col·lectiu de persones adolescents que es troben en un moment de canvis i, sovint, complicada.

Els conflictes es comencen a donar i la importància de la gestió de les emocions pròpies, així com l'educació emocional és vital per el seu creixement. També la gestió dels conflictes quotidians que sorgeixen entre pares i fills en edats adolescents, entre companys i/o amics iguals, entre els adolescents i adults, i davant això, no podem oblidar la importància d'adquirir o augmentar la capacitat d'establir el diàleg com a persones adultes que són.

Cal entendre que l'equilibri personal permetrà aconseguir l'equilibri emocional del jove. I que l'autoconeixement i la coneixença d'un mateix i de l'altre permetrà facilitar l'enteniment i optimitzarà la relació. A més, la comunicació i el diàleg són essencials perquè les relacions que estableixi el jove esdevinguin positives i enriquidores per ambdues parts. Pel benestar dels joves i de les persones del seu entorn.

I seguint a les explicacions d' Asensio entendrem que amb un nivell d'educació emocional més alt i, per tant, amb una capacitat de comprensió de les persones més desenvolupada, les aptituds i potencialitats de les persones milloren i afloren amb més facilitat.

6.1.3 MARC PSICOPEDAGOGIC

El marc psicopedagògic en el qual es recolza la realització del programa està basats en diferents teories: **constructivista, i teoria de les emocions**

El model constructivista es basa en la persona, en les seves experiències previes de les que realitza noves construccions mentals, considera que la construcció es produeix

quan el subjecte interactua amb l'objecte del coneixement (Piaget), quan ho realitza

amb interacció amb els altres (Vigotsky) i quan es significatiu pel subjecte (Ausubel).

Els autors més importants del constructivisme són, Bruner, Ausubel, Vigotsky, Freire, Avarill, Harré i Kemper, de tots ells destaquem, tot seguit, algunes de les seves idees i/o teories molt importants e interessants, a tenir en compte a l'hora de dissenyar les activitats, elaborar objectius, continguts, a l'hora de definir la metodologia, etc.

Per a **Bruner** l'aprenentatge ha d'interactuar amb la realitat, creant nous aprenentatges o modificant de ja preexistents. De les seves teories o idees destaquen: l'aprenentatge per descobriment, on el discent motiva als docents, el diàleg actiu i la utilització d'un diàleg actiu i la utilització d'un format adequat, es a dir, que el discent tinguin en compte a l'hora de transmetre informació, que els discent entengui el format utilitzat.

Ausubel ens parla del aprenentatge significatiu, com un mètode d'ensenyar. Per això hem de saber quina es la estructura cognitiva dels alumnes, que saben, per tal de que pugin establir una relació amb allò que han d'aprendre.

La teoria d'aprenentatge de **Vigotsky** es basa principalment en l'aprenentatge sociocultural de cada persona, és a dir, en el medi en el qual es desenvolupa. En el model que proposa el context i la interacció social, obtenen un lloc central.

De **Freire** destaquem aquells principis, que creiem més rellevants per la nostre intervenció com seria l'èmfasi en el diàleg, la importància de la praxis, i com l'educador ja no es només el que educa, sinó que també es educat a través del diàleg.

D'Averill destacarem la importància que li dóna a la cultura en la vivència emocional, és a dir com es viuran certes situacions i emocions tenint en compte la cultura dels usuaris, la societat en la que es troben i el seu creixement individual.

De **Harré** també podem ressaltar la importància que dona aquest al llenguatge emocional, la utilització de conceptes que poden ser utilitzats de forma molt diversa segons les cultures.

De **Kemper** podem destacar la importància que dóna a les relacions socials per a la construcció de les emocions, és a dir com serà important el com es relaciona el grup entre els iguals (amistat, companyerisme, rivalitat, etc...) i les relacions que d'elles es deriven.

Del model constructivista extraïem la importància respecte les implicacions educatives del rol del discent, ja que tenim confiança en les capacitats i habilitats de cada persona. Així doncs l'objectiu del discent es, estimular el pensament, aconseguir l'autonomia e iniciativa dels alumnes, i no tant inculcar coneixements.

EDUCACIÓ EMOCIONAL

Al llarg de la història fent referència a l'educació que és el tema que em porta a la realització d'aquest programa hem deixat de banda el nostre món interior (la introspecció, la identificació, regulació, gestió de les nostres emocions,...), centrant aquesta en l'aspecte cognitiu dels alumnes.

S'han aconseguit obviar a aquells professionals que creien que hi havia alguns aspectes que eren igual o més importants que el desenvolupament cognitiu, però a dia d'avui podem observar certa evolució en aquest aspecte i es comença a expandir la certesa que una educació basada en el creixement personal amb tot el que engloba aquesta paraula formenta l'aprenentatge vital de les persones. És a dir que és primordial pels nostres alumnes una educació on es tingui en compte el desenvolupament de la seva personalitat. Per tant, el desenvolupament cognitiu ha d'anar estretament lligat al desenvolupament emocional. I és on aquest punt on fa acte de presència l'educació emocional per acompanyar als nostres alumnes en el camí del seu desenvolupament emocional.

Començaré aquest punt citant a Rafael Bisquerra (2000) i la seva definició de intel·ligència : com a capacitat de la persona de construir el seu propi benestar per damunt de tot i la seva definició d'educació emocional com: un procés educatiu, continu i permanent, que pretén potenciar el desenvolupament emocional com a complement indispensable del desenvolupament cognitiu, constituint ambdós, els elements essencials del desenvolupament de la personalitat integral. Per això es proposa el desenvolupament de coneixements i competències sobre les emocions amb l'objectiu de capacitar l'individu per afrontar millor els reptes que es plantegen a la vida quotidiana.

Tot això té com a finalitat augmentar el benestar personal i social".Des de la psicopedagogia, es proposa l'educació emocional com una resposta preventiva per tal d'evitar les depressions dels nens i nenes. S'ha observat que hi ha una relació entre

els nens i nenes més depressius i les seves habilitats socials. De manera que les

persones depressives tenen menys amistats, tenen més problemes per relacionar-se amb els altres, etc.

En la seva obra, *Educación Emocional y Bienestar*, (Bisquerra, 2010) explica que les repercussions de l'educació emocional es poden veure reflectides en diferents aspectes com són les relacions interpersonals, el clima a l'aula, la disciplina i el rendiment acadèmic. Per tant, si ho mirem des d'aquest punt de vista podem veure com és una forma de prevenció que pot tenir resultats positius en quan a actes violents, a estats depressius, a l'estrès...

Hi ha diversos arguments que justifiquen l'educació emocional. Entre d'altres, Rafel Bisquerra (2010) destaca els següents. En primer lloc, des de la finalitat de l'educació. Com ja he exposat anteriorment, la finalitat principal de l'educació és contribuir al ple desenvolupament dels alumnes i, per tant, ha de contemplar el desenvolupament cognitiu però també el desenvolupament emocional.

En segon lloc, des del propi procés educatiu. L'educació està caracteritzada per les relacions interpersonals i les relacions interpersonals estan formades per fenòmens emocionals. A més, en els processos d'aprenentatge individuals i autònoms també hi està present la dimensió emocional. És interessant tenir en compte les emocions que es generen durant el procés educatiu.

En tercer lloc, des de l'autoconeixement. És molt important coneixèr-nos a nosaltres mateixos. Dins d'aquest autoconeixement que està present dins l'educació un dels aspectes més importants és la seva dimensió emocional.

Un altre dels arguments que justifica l'educació emocional està enfocat des del fracàs escolar. Tal i com expressa al seu llibre, les diferents situacions de fracàs com ara exàmens suspesos, abandó d'estudis i estrès davant dels exàmens provoquen estats emocionals negatius als alumnes. Les situacions de fracàs estan relacionades amb dèficits en la maduresa i amb l'equilibri emocional.

Un altre argument molt potent per tal de justificar-la és a través de la teoria de les intel·ligències múltiples (Gardner, 1995). És molt interessant ja que dins de les diferents intel·ligències es dona cabuda a la intel·ligència interpersonal i a la intrapersonal. La intel·ligència interpersonal es construeix a partir de la capacitat per poder establir distincions entre les persones, és a dir, saber diferenciar els seus estats d'ànim i les intencions, entre d'altres.

En canvi, la intel·ligència intrapersonal fa referència al coneixement intern d'una persona, la capacitat de posar nom a les emocions que senten, la de dirigir la pròpia

conducta, etc. Així doncs, és un repte per l'educació del futur ja que ara no només

s'hauran de tenir en compte les intel·ligències musical, cinètico-corporal, lògico-matemàtica, lingüística, espacial sinó que també la interpersonal i la intrapersonal, oblidades pel sistema educatiu.

Un altre aspecte que ha fet veure clara la necessitat de l'educació emocional ha estat l'obra *Inteligencia emocional* de Daniel Goleman (1995). El fet que aquest llibre es convertís en un èxit de vendes arreu del món va fer pensar que el fet de posar intel·ligència a les emocions era una necessitat real de la població que no estava atesa.

Els objectius principals de l'educació emocional són:

- Adquirir un millor coneixement de les pròpies emocions
- Identificar les emocions dels altres
- Desenvolupar l'habilitat de controlar les pròpies emocions
- Prevenir els efectes perjudicials de les emocions negatives
- Desenvolupar l'habilitat de generar emocions positives
- Desenvolupar una major competència emocional
- Desenvolupar l'habilitat d'automotivar-se
- Adoptar una actitud positiva davant la vida
- Aprendre a fluir

Competències emocionals

Els objectius anomenats a l'apartat superior fan referència a les diferents competències emocionals que són la consciència emocional, la regulació emocional, l'autonomia personal, la intel·ligència interpersonal i les habilitats de vida i de benestar. Les competències emocionals són "el conjunt de coneixements, capacitats, habilitats i actituds necessàries per prendre consciència, comprendre, expressar i regular de forma apropiada els fenòmens emocionals" (Bisquerra, 2009).

Aquestes competències estan presents en els processos d'aprenentatge, en la solució dels problemes, en les relacions interpersonals... de manera que ajuden a afavorir-les i a promoure el benestar personal i social. El meu projecte es centrarà en la consciència emocional.

En el llibre *Psicopedagogía de las emociones* (Bisquerra, 2009) s'explica que la consciència emocional "és la capacitat per prendre consciència de les pròpies emocions i de les emocions dels altres, incloent l'habilitat per captar el clima emocional d'un context determinat".

Tot i així, aquest gran concepte inclou quatre aspectes que valen la pena explicar per poder-ho comprendre millor. Els quatre aspectes són la presa de consciència de les pròpies emocions, el donar nom a les emocions, la comprensió de les emocions dels altres i, per últim, el fet de prendre consciència de la interacció entre emoció, cognició i comportament.

- El primer dels aspectes, la presa de consciència de les pròpies emocions, fa referència a la capacitat de percebre amb precisió els propis sentiments i els sentiments dels altres, de manera que es puguin identificar i etiquetar.
- Posar nom a les emocions que sentim és un altre dels aspectes a tenir en compte quan parlem de consciència emocional. Consisteix en saber fer servir un vocabulari emocional adequat en els diferents contextos per tal de designar fenòmens emocionals.
- El tercer aspecte és la comprensió de les emocions dels altres. Es basa en percebre amb precisió els sentiments i les emocions dels altres. Però no només això, sinó que també inclou el fet d'implicar-se empàticament en les seves vivències emocionals.
- Per acabar amb la consciència emocional, explicaré en què consisteix prendre consciència de la interacció entre emoció, cognició i comportament. Els tres conceptes van relacionats entre si de manera que els estats emocionals tenen repercussió en el comportament de la persona i aquests dos incideixen en l'emoció. L'emoció i el comportament es poden regular a través de la cognició, és a dir, del raonament i de la consciència.

Un aspecte a remarcar és la consciència emocional ja que el primer pas per tal de poder desenvolupar les altres competències socials anomenades anteriorment. Per tant, penso que és un aspecte molt important a treballar un mateix i també amb els infants que tinguem a l'aula.

La segona competència és la regulació emocional. “És la capacitat per manejar les emocions de forma apropiada. Suposa prendre consciència de la relació entre emoció, cognició i comportament; tenir bones estratègies d'afrontament; capacitat per autogenerar-se emocions positives, etc.”.

Està composta per quatre microcompetències:

- La primera microcompetència és l'expressió emocional apropiada. Aquesta és la capacitat per expressar les emocions de forma apropiada. Contempla l'habilitat de comprendre que l'estat emocional que un sent pot no correspondre amb l'expressió externa de la persona. Important destacar que a nivells de
- maduresa més elevats s'inclou l'hàbit de tenir present com expresseu les emocions externament a l'hora de relacionar-nos amb els altres.
- La regulació d'emocions i sentiments. És la que ens permet entendre i acceptar que en ocasions les emocions s'han de regular, ja sigui regulant la impulsivitat, la ira, tolerant la frustració per tal de prevenir estats emocionals negatius com l'estrès i l'ansietat, etc.
- Les habilitats d'afrontament són aquelles que ens permeten afrontar reptes i situacions de conflicte amb les emocions que aquestes situacions generen. De manera que implica estratègies d'autorregulació per poder gestionar tant la intensitat com la duració dels estats emocionals.
- La última que fa referència a la regulació emocional s'anomena competència per autogenerar emocions positives. Inclou la capacitat d'autogenerar un mateix i experimentar emocions positives de forma conscient i la d'autogestionar el propi benestar amb l'objectiu de tenir una millor qualitat de vida.

Del model de intel·ligència emocional destacarem la seva idea de preparar als joves per la vida i de la intel·ligència intrapersonal i la interpersonal.

Del model de Goleman la importància del seu concepte d'intel·ligència emocional basat en cinc punts: conèixer les pròpies emocions, utilització de les emocions, motivació a un mateix, reconeixement de les emocions dels demés i establir relacions, que seran una pauta a seguir en les activitats que es duran a terme amb el grup.

7. METODOLOGIA

En el que es referix a la metodologia, penso que la **interacció** serà el mecanisme facilitador per la seva consecució. Per tal de fomentar aquesta interacció de manera positiva/constructiva hem de treballar a través del **diàleg igualitari**, el qual s'aconseguirà a partir de relacions horitzontals i reforçar la validesa de tots els arguments. Això vol dir que la responsabilitat d'ensenyar i aprendre és compartida, que s'aconsegueix mitjançant la **cooperació**.

El model ja esmentat anteriorment proposa que les sessions que s'imparteixin estiguin sotmeses a una progressió, es a dir, aconseguir que les sessions es passi la iniciativa als alumnes.

Pel que fa a la importància del **projecte educatiu**, penso que és necessari partir d'uns objectius, d'una planificació i d'unes activitats pensades, plantejades i redactades, però alhora és important tenir en compte les possibles peticions del participants, per això el projecte serà flexible i estarà obert a modificacions i millores.

Tot això ho traslladarem a les **sessions**, de tal manera que treballarem a partir de la motivació i la situació del context. Durant la progressió d'aquestes s'establiran pràctiques mecàniques, contextualitzades i obertes. I per últim destaquem el *feed-back* el qual es desprendreà de la interacció i que procurarem que pugui percebre en tot el projecte.

Respecte a com ha de ser l'aprenentatge amb adolescents, crec que tant la corrent constructivista, el model d'intel·ligència emocional i la teoria de les emocions del GROP del projecte en si, s'adequa perfectament, ja que es funcional, contextualitzat, interdisciplinari, dialògic, afavoridor de l'autonomia, flexible i obert (es té en compte al grup i el ritme d'aprenentatge), de manera que tinc queden reconegudes les característiques del destinatari, a l'hora d'escollir la corrent pedagògica, la metodologia, els continguts i objectius.

8. FASES DEL PROJECTE

Fase diagnòstica: prospecció de necessitats:

- . Prospecció in situ i continuada en el territori: diagnosi
- . Anàlisi de les dades obtingudes: diagnosi
- . Valoració de la prospecció de necessitats i prioritització de la intervenció

Fase de elaboració del projecte

- . Disseny del pla d'intervenció

Fase de desenvolupament:

- . Implementació del pla d'intervenció

Fase d'avaluació:

Es realitza de manera continuada en sessions de seguiment i avaluació del pla d'actuació amb els professionals que intervenen en el projecte.

- . Avaluació de necessitats: Informes de prospecció i d'actualització d'aquesta.
- . Avaluació de procés: Avaluació continuada mitjançant graelles amb ítems facilitadors per ambdues parts usuaris/ autoavaluació. Amb flexibilitat per poder introduir canvis en el projecte segons els resultats de les sessions. En aquest apartat també afegirem el diari de camp.
- . Avaluació final: fase que es completa amb l'elaboració i lliurament del projecte

9. TEMPORALITZACIÓ

Accions	GENER 2012					FEBRER 2012				MARÇ 2012				ABRIL 2012					MAIG 2012				JUNY 2012			
	1 S	2 S	3 S	4 S	5 S	1 S	2 S	3 S	4 S	1 S	2 S	3 S	4 S	1 S	2 S	3 S	4 S	5 S	1 S	2 S	3 S	4 S	1 S	2 S	3 S	4 S
Realització del pla de treball																										
Disseny projecte																										
Implemetació del pla intervenció																										
Anàlisi i avaluació del projecte																										

10. CONTINGUTS

CONCEPTUALS:

- Emocions i sentiments
- Ambivalència emocional
- Assertivitat i empatia
- Diàleg. Comunicació verbal i no verbal
- conflicte

PROCEDIMENTALS:

- Reconeixement de les emocions bàsiques
- Aprenentatge de diferents estratègies de resolució de conflictes.
- Exploració el nostre jo a partir d'activitats introspectives
- Adquisició d'habilitats i recursos per relacionar-se

ACTITUDINALS:

- Participació
- Motivació per aprendre
- Escolta activa

11. ACTIVITATS

A continuació s'exposen les diferents activitats que s'han programat per a cada sessió. Per les característiques del projecte s'han pensat diferents activitats per a cada sessió depenent de la temàtica que treballarem en cadascuna d'elles, fet que ens permetrà escollir entre aquestes durant la evolució del grup aquell dia, de la mateixa manera ens permetrà solventar els moments d'imprevistos si una activitat no funciona com pensàvem, perquè ja tindrem programades d'altres, amb la qual cosa donem per fet que serà inviable dur a terme totes les activitats programades per la sessió, però el fet de tenir diverses sobre cada competència agilitzarà la dinàmica de les sessions.

Amb aquestes activitats intentarem assolir els objectius i treballar tots els continguts exposats. Es pot trobar l'estructura les sessions, de dues hores de durada, amb els objectius plantejats per aquestes i sempre amb possibilitat de reestructuració segons les necessitats del grup.

Els objectius de les activitats plantejades són:

- *Incorporar* el joc com a forma de trobar-se a un mateix i als altres. El joc permet la creació d'un clima d'optimisme, fonamental per a potenciar l'aprenentatge i per a deixar d'estar centrat en les penes i gaudir més dels moments de joia. Això suposa una visió optimista de la vida i constitueix un objectiu imprescindible de l'educació.
- *Millorar* la qualitat de les relacions entre iguals
- *Mediar* en la resolució de conflictes.
- *Facilitar* l'increment de la consciència, del donar-me compte dels meus pensaments, sentiments i accions. Això s'aconsegueix en bona part aturant-me i dedicant un temps a escoltar dins meu.
- *Incrementar* l'autoconeixement i el coneixement de l'altre.
- *Viure* les emocions amb plenitud
- *Conèixer* la meua capacitat creativa i si ho desitjo ampliar-la
- *Afavorir* el meu potencial humà augmentant les meves possibilitats. Aquestes activitats permeten conèixer les meves emocions, les meves creences, els meus límits, les meves dificultats, els meus automatismes. Des d'aquest coneixement puc decidir si vull traspasar-los fent-me l'amo de mi mateix. Això és l'autèntica llibertat.
- *Incrementar* l'assertivitat, l'autoestima i l'empatia.
- *Explorar* les meves formes d'expressió genuïnes i deixar-se fluir amb elles, traspassant la vergonya, la por...
- *Permetre's* el contacte amb l'altre, augmentar la confiança, la comprensió i la comunicació interpersonal.

Durant els primers 10 minuts de cada sessió es va dedicar un temps a la relaxació per tal d'afavorir la fluïdesa de la sessió, donat que és un grup molt dispers i que fa servir el crit constantment com a eina de relació.

ACTIVITAT 1 :TARJA DE PRESENTACIÓ
PRESENTACIÓ
Objectius:
- Cear sentiments de pertinença al grup
Continguts:
- Objectius, horaris i funcionament del taller - Noms dels participants - Característiques i interessos dels participants
Data:
Breu descripció de l'activitat:
Aquesta activitat consta de tres parts: 1. FUNCIONAMENT DEL TALLER. Per tal de situar els participants en el taller, em presentaré confirmant els horaris, els objectius i el funcionament durant la sessió i els entregaré el material que farem servir durant el taller. 2. PRESENTACIÓ DELS PARTICIPANTS. Cadascun dels participants, a través de la dinàmica tarja de presentació, es presentarà a si mateix i els seus interessos 3. DINÀMICA. Per tal de conèixer una mica més profundament a cadascun dels participants, portarem a terme una dinàmica per mostrar les nostres característiques i la forma de ser.
Metodologia:
S'utilitzarà una certa directivitat en la metodologia per tal de guiar l'inici del taller i trencar el gel entre els participants. L'escolta activa, l'interés i participació dels presents al taller, serà essencial pel bon funcionament de les dues activitats posterior a la presentació. Cadascú disposarà d'una cartolina d-4. Els demanarem que enganxin el que hauran dibuixat o escrit que els identifiqui. El lloc de la cartolina on enganxaran cada cosa serà el mateix per tots, quedant entre tots d'acord en allò que volem que consti en la nostra cartolina, per exemple: a dalt dreta el meu color preferit al mig com m'agrada que em diguin a dalt esquerra el meu color preferit, etc.
Criteris d'avaluació:
- El coneixement dels participants.

- La motivació i participació dels grup en l'activitat. - La participació activa en les dinàmiques que es proposen. - La capacitat d'escolta activa i respecte als altres participants. - El nivell de satisfacció dels participants en l'activitat. - El desenvolupament de l'activitat.
Recursos necessaris:
- Cartolines de colors - Rotuladors de colors, pegamento, revistes, cadascun dels participants - Sala amb cadires, bona distribució per fer rotllana
Responsable de l'activitat:
Educadors i educadora emocional.

MATERIAL DIDÀCTIC:
- CARTOLINES I FULLS DE COLORS

❖ *Identificació d'emocions*

ACTIVITAT 2 :
EMOCIONS I EDUCACIÓ EMOCIONAL
Objectius:
- Definir l'educació emocional. - Reconeixer les pròpies emocions. - Comprendre i expressar emocions i sentiments. - Desenvolupar la capacitat de generar i gaudir emocions positives.
Continguts:
- emocions bàsiques, emocions complexes - sentiments - esquemes emocionals
Data:

Breu descripció de l'activitat:
Aquesta activitat consta de tres parts: 1. QUE ÉS L'EDUCACIÓ EMOCIONAL? Es fa una petita introducció dels objectius de l'educació emocional i en què consisteix. S'introdueix el concepte d'emoció i s'exemplifica amb situacions de la vida quotidiana i de les relacions amb els altres. 2. RECONÈIXER EMOCIONS I SENTIMENTS. Per tal d'entendre els propis sentiments, abans s'han de reconèixer i anomenar. Comencem a introduir sentiments, dels més bàsics als més complexos, i es comenten de manera grupal amb exemples, causes i verbalització dels propis sentiments dels participants. Es farà servir un suport visual com imatges, petits videos, etc. 3. ESQUEMES EMOCIONALS I ACTITUDS EMOCIONALS : En petits grups de treball, es faran llistats d'actituds i comportaments que la gent adopta davant determinades emocions i sentiments.. De manera individual hauran de representar l'emoció escollida mitjançant un paper d'embalar dibuixar aquella emoció i omplir-la amb paraules que creguin que estan relacionades.
Metodologia:
La metodologia que s'utilitzarà per realitzar aquesta activitat es basa en l'escolta activa i en la participació dels interessats en les consignes que el educador emocional dóna. Els procediments bàsics seran: designació d'emocions, comprensió d'emocions, comunicació verbal i no verbal, augment del pensament crític.
Criteris d'avaluació:
- El coneixement de l'educació emocional. - La motivació i participació dels pares en l'activitat. - La participació activa en les tasques que es proposen. - La capacitat d'escolta activa i respecte als altres participants. - El nivell de satisfacció dels participants en l'activitat. - El desenvolupament de l'activitat.
Recursos necessaris:
- Material per pintar i escriure - Sala amb cadires, bona distribució per fer rotllana, i equip audiovisual amb connexió web.
Responsable de l'activitat:
Educadors i educadora emocional

MATERIAL DIDÀCTIC:

- IMATGES EMOCIONS
- TARGETES NOM D'EMOCIONS

ACTIVITAT 3:**COM EM SENTO?****Objectius:**

- **identificar les pròpies emocions**
 - comprendre's un mateix i els altres
 - augmentar el benestar personal i social
- **apropar-se a l'autocontrol**
 - millorar la capacitat de donar respostes reflexives

Continguts:

- Ambivalència emocional
- Estratègies d'autoconeixement
- Expressió d'emocions
- Equilibri emocional
- Gestió de les emocions

Data:**Breu descripció de l'activitat:**

Aquesta activitat consta de tres moments:

1.EMOCIONS AGRADABLES I DESAGRADABLES. Amb aquesta activitat dinàmica i curta es pretén fer un apropament a la sessió anterior. L'activitat consisteix en classificar els sentiments que tenien del material didàctic 2 de la primera sessió en dos columnes: Emocions agradables i emocions desagradables. Amb aquesta activitat es pretén entendre la nostra manera de sentir, no fer una classificació en general.

2. COM EM SENTO? AMBIVALÈNCIA EMOCIONAL.

TÈCNICA DE LES CARES. Aquesta tècnica ens permet generalitzar el vocabulari après i fomenta la comunicació interpersonal dels sentiments. Es treballa amb imatges dels diferents sentiments, i aquestes reforcen la relació de les expressions emocionals amb la pròpia experiència.

AMBIVALÈNCIA EMOCIONAL. Podem sentir més d'una emoció o d'un sentiment a la vegada? A partir d'una situació que nosaltres exposarem com exemple, i obrirem un espai on els usuaris diran la seva. Amb aquesta activitat es pretén la comprensió de la presència simultània de sentiments oposats cap una mateixa persona o cosa, essencial per el desenvolupament de les relacions afectives.

3. AUTOCONTROL. Gestionar els propis sentiments, en segons quin moments, pot ser una tasca difícil. El fet d'augmentar la capacitat d'autocontrol proporciona un augment de l'autoestima.

Explicarem algunes tècniques vàlides per aprendre a gestionar els estats emocionals i regular els comportaments com: buscar alternatives a l'agressivitat, tècniques de relaxació, autoregulació, i tolerar la frustració.

4.BINGO EMOCIONAL. Utilitzant el joc del bingo, intentarem familiaritzar al grup amb el vocabulari emocional.

Metodologia:

La metodologia que s'utilitzarà per realitzar aquesta activitat es basa en l'escolta activa i en la participació dels interessats en les consignes que els professionals donen. És un mètode que permet que l'activitat sigui en sí mateixa el fil conductor dels temes que es tracten.

Els procediments bàsics seran: comprensió d'emocions, comunicació verbal i no verbal, gestió adequada de les emocions i la captació i interpretació de senyals socials.

Criteris d'avaluació:

- L' autoconeixement emocional.
- La motivació i participació dels pares en l'activitat.
- La participació activa en les tasques que es proposen.
- La capacitat d'escolta activa i respecte als altres participants.
- El nivell de satisfacció dels participants en l'activitat.
- El desenvolupament de l'activitat.

Recursos necessaris:

- Material didàctic 2
- Imatges,

- Material per pintar i escriure
- Sala amb cadires, bona distribució per fer rotllana, i coixins per estirar-nos a terra.
- Cartrons del bingo emocional

Responsable de l'activitat:

Educadors i educadora emocional

MATERIAL DIDÀCTIC:

Material didàctic de l'activitat 2 de la primera sessió.

❖ **Autoestima**

ACTIVITAT 4 :
Què diuen de nosaltres
Objectius:
- Afavorir l'autoimatge positiva
Continguts:
- Importància de la valoració positiva d'un mateix
- Recursos i mètodes per incrementar els pensaments positius
Data:
Breu descripció de l'activitat:
Aquesta activitat consta de tres parts: 1. PRESENTACIÓ DEL CONCEPTE QUALITAT PERSONAL: Es realitzarà una pluja d'idees, i reforçarem l'importància del pensament positiu d'un mateix, donant alguns exemples 2. SEUEREM EN ROTLLANA: Tirarem una pilota a un component del grup i immediatament que l'entoma els dos companys que té asseguts a cada costat li han de dir una qualitat positiva. Ara el que té la pilota li tira a algú altre de la rotllana que rebrà també qualitats per cada costat. Així es va fent fins que tothom hagi tingut la pilota. I recordarem que no es pot tirar la pilota a la mateixa persona dues vegades. 3. POST-IT DE COLORS: Mitjançant aquestes activitat, posarem en pràctica el que hem treballat anteriorment animant a enganxar el màxim de qualitats possibles als companys del grup en un temps limitat.
Metodologia:
La metodologia que s'utilitzarà per realitzar aquesta activitat es basa, en primer lloc, en la participació activa, l'escolta activa en les consignes dels educadors i de la participació dels seus companys.
Criteris d'avaluació:
- El coneixement del concepte qualitat, valoració positiva.
- La participació en les activitats proposades.

- La capacitat d'escoltar als seus companys. - El desenvolupament de l'activitat.
Recursos necessaris:
- pilota - Un aula on hi hagi una pissarra, per poder plasmar la pluja d'idees. - Material per escriure (post-it i colors) - de bústia.
Responsable de l'activitat:
Educadors i educadora emocional

MATERIAL DIDÀCTIC:
- EXPLICACIONS DE LES ACTIVITATS.

ACTIVITAT 5:
Correspondència d'un mateix
Objectius:
- Afavorir l'autoconcepte positiu - Practicar l'autoverbalització positiva - Ser conscient del que un se sent orgullós
Continguts:
- Importància de la valoració positiva d'un mateix
Data:
Breu descripció de l'activitat:
Demanarem que s'escriguin una carta a ells mateixos. La carta haurà de dir: Estimat/ada (nom del noi o noia que escriu),

El que més m'agrada de tu és..., estic orgulló/osa de tu perquè..., una abraçada i el nom.
Metodologia:
La metodologia que s'utilitzarà per realitzar aquesta activitat es basa: en la participació activa, l'escolta activa en les consignes del educador, buscant en tot moment, la participació i motivació per part del participants.
Criteris d'avaluació:
- La motivació i participació dels pares en l'activitat. - La participació en les activitats proposades - La capacitat d'escoltar als seus companys - El desenvolupament de l'activitat.
Recursos necessaris:
- Papers i bolis
Responsable de l'activitat:
Educadors i educadora emocional

❖ *Empatia*

ACTIVITAT 6:
Què pensen de mi els meus pares?
Objectius:
- comprendre la posició dels pares - adonar-se'n dels sentiments que els pares tenen vers els seus fills
Continguts:
- Comunicació verbal i no verbal - El silenci
Data:
Breu descripció de l'activitat:
- Els demanarem que imaginin la conversa que tenen un dia els seus pares quan parlen d'ells. Què diu el pare? Què diu la mare?. S'ho explicaran entre ells i anirem escoltant que diuen

- els hi repartirem una cartolina vermella i una verda a cada membre del grup, la vermella la faran servir per dir que no i la verda per dir que sí.

Farem un seguit d'afirmacions i tots aixecaran una targeta o altre, segons hi estiguin o no d'acord. Ens farem una taula per (els educadors) on enregistrarem les respostes. Exemples de frases tipus: la mare està contenta amb mi..., a vegades faig que els pares estiguin molt preocupat..., etc.

Metodologia:

La metodologia que s'utilitzarà per realitzar aquesta activitat es basa en la comunicació verbal i no verbal, l'escolta activa i en la participació dels interessats en les consignes que donen els educadors

Criteris d'avaluació:

- El coneixement del significat de comunicació verbal i no verbal, recursos que utilitzem per expressar-nos.
- La motivació i participació s en l'activitat.
- La participació activa en les tasques que es proposen.
- La capacitat d'escolta activa i respecte als altres participants.
- El nivell de satisfacció dels participants en l'activitat.
- El desenvolupament de l'activitat.

Recursos necessaris:

- Tarjetes de colors verd i vermell
- bolis.

Responsable de l'activitat:

Educadors i educadora emocional

MATERIAL DIDÀCTIC:

- Definició d'empatia

ACTIVITAT 7:

Correspondència amb els pares

Objectius:

- Comprendre la posició dels pares - Adonar-se'n dels sentiments que els pares tenen vers als fills - Reconèixer qualitats en els pares - Detectar anomalies en la relació pares/fills
Continguts:
- Empatia, escolta activa i assertivitat, com actituds necessàries per una comunicació optima.
Data:
Breu descripció de l'activitat:
Demanarem que escriguin un missatge al pare o la mare, cadascú decidirà a qui. El missatge haurà de dir: Estimada mare/pare, el que més m'agrada de tu és..., quan haguem acabat, hauran d'imaginar que és la mare/pare qui els hi envia el missatge. Demanarem als alumnes que es posin a la pell del progenitor a qui escriuen el missatge
Metodologia:
La metodologia que s'utilitzarà per realitzar aquesta activitat es basa en l' introspecció i empatia dels membres del grup i en la participació dels interessats en les consignes que els educadors donen.
Criteris d'avaluació:
- El coneixement del significat, empatia, assertivitat i escolta activa com a actituds necessàries per una bona comunicació i relació amb els altres. - La motivació i participació del grup en l'activitat. - La participació activa en les tasques que es proposen. - La capacitat d'escolta activa i respecte als altres participants. - El nivell de satisfacció dels participants en l'activitat. - El desenvolupament de l'activitat.
Recursos necessaris:
- Paper i bolígrafs

- Sala amb cadires.
Responsable de l'activitat:
Educadors i educadora emocional

MATERIAL DIDÀCTIC:
- Definició dels conceptes de, empatia, asserivitat, comunicació.

ACTIVITAT 8 :
El que em fa feliç dels meus companys
Objectius:
- Comunicar els propis desitjos - Despertar interès en els companys
Continguts:
- Empatia, escolta activa i assertivitat, com actituds necessàries per una comunicació optima. Expressió de emocions.
Data:
Breu descripció de l'activitat:
Demanarem que els nois/es escriguin allò que esperen dels seu companys. Ho escriuran sempre començant amb la mateixa frase: Em fa feliç que... Podem demanar que escriguin tres coses. Una vegada tothom ho hagi escrit, cadascú llegirà amb veu alta la frase que cregui més important. Seguidament es penjaran tots els fulls a l'aula.
Metodologia:
La metodologia que s'utilitzarà per realitzar aquesta activitat es basa, en primer lloc, en l'escolta activa, i també en la participació dels interessats en les consignes que els educadors donin.
Criteris d'avaluació:

- Capacitat d'expressar els desitjos - La motivació i participació dels pares en l'activitat. - La participació activa en les tasques que es proposen. - La capacitat d'escolta activa i respecte als altres participants. - El nivell de satisfacció dels participants en l'activitat. - El desenvolupament de l'activitat.
Recursos necessaris:
- Material per escriure (fulls i bolígrafs)
Responsable de l'activitat:
Educadors i educadora emocional

MATERIAL DIDÀCTIC
- Importància de expressar allò que ens agrada

❖ *Identificar emocions/ Empatia*

ACTIVITAT 9:
Què em fa mal
Objectius:
- Comprensió del concepte mal psicològic - Conèixer els propis sentiments - Conèixer sentiments dels altres
Continguts:
- Empatia, escolta activa i assertivitat, com actituds necessàries per una comunicació òptima. Expressió de emocions
Data:

Breu descripció de l'activitat:
Iniciarem una conversa al voltant dels mals físics i dels mals que no es veuen. Conduïrem la conversa de tal manera que siguin ells mateixos els que arribin a una definició de ferida física i ferida psicològica
Metodologia:
Es motivarà al grup perquè es doni un diàleg entre els membres espontàniament intentant crear una roda de intervenció de tots els membres i es basarà en l'escolta activa de tots els ells quan algun component d'aquest estigui exposant la seva idea. Un cop finalitzada, es farà una breu reflexió sobre les idees exposades.
Criteris d'avaluació:
- El coneixement de importància del mal físic i del mal psicològic - La motivació i participació dels pares en l'activitat. - La participació activa en les tasques que es proposen. - La capacitat d'escolta activa i respecte als altres participants. - El nivell de satisfacció dels participants en l'activitat. - El desenvolupament de l'activitat.
Recursos necessaris:
- Pissarra - Sala amb cadires, bona distribució per fer rotllana
Responsable de l'activitat:
Nosaltres mateixes

MATERIAL DIDÀCTIC:
- Definició mal físic i mal psicològic

❖ *Resolució de conflictes*

ACTIVITAT 4 :
El conflicte
Objectius:

- Definir el conflicte.
Continguts:
- Microconflictes: Que es un conflicte?, seqüència d'un conflicte. - Actituds que prenem davant els conflictes.
Data:
Breu descripció de l'activitat:
Aquesta activitat consta de tres parts: 1. PRESENTACIÓ DEL CONCEPTE CONFLICTE: Es realitzarà una pluja d'idees, respecta el concepte de conflicte. Nosaltres també expressarem la nostra definició de conflicte. Totes seran vàlides, ja que existeixen moltes definicions. A continuació es repartirà un full, on de manera esquematitzada es mostra una seqüència de com s'arriba a un conflicte. Es important reconèixer en quí moment es produeix o podem parlar de conflicte. 2. ACTITUDS DAVANT UN CONFLICTE: Es tornarà a repartir un full on apareixerà les tres possibles maneres que tenim de reaccionar davant un conflicte, es a dir, l'assertivitat, l'agressivitat i l'actitud passiva. Comentarem alguna situació, on algú hagi reconegut aquestes actituds en ell. 3. FOTOGRAFIES CONFLICTIVES I LA BÚSTIA: Mitjançant aquestes activitat, posarem en pràctiques maneres de resoldre conflictes.
Metodologia:
La metodologia que s'utilitzarà per realitzar aquesta activitat es basa, en primer lloc, en la participació activa, l'escolta activa en les consignes de la educadora emocional i de la participació dels seus companys.
Criteris d'avaluació:
- El coneixement del concepte de conflicte. - Reconèixer les tres actituds que es produeixen davant un conflicte. - La motivació i participació dels pares en l'activitat. - La participació en les activitats proposades. - La capacitat d'escoltar als seus companys. - El desenvolupament de l'activitat.

Recursos necessaris:

- Fotocòpies del material que es repartirà (en el cas de no trobar sempre es pot fer amb dibuixos).
- Un aula on hi hagi una pissarra, per poder plasmar la pluja d'idees.
- Material per escriure (bolígrafs i folis).
- Retalls d'imatges que representin un conflicte.
- Una capça que farà la funció de bústia.

Responsable de l'activitat:

Educadors i educadora emocional.

MATERIAL DIDÀCTIC:

- INFORMACIÓ SOBRE EL CONFLICTE.
- EXPLICACIONS DE LES ACTIVITATS.
- RECURS DE FOTOGRAFIES.

ACTIVITAT 11:**El conflicte com a transformació****Objectius:**

- **Apropar-se al conflicte com una oportunitat.**

Continguts:

- Conflicte i transformació
- Optimisme, Assetivitat, oportunitat...

Data:**Breu descripció de l'activitat:**

Aquesta activitat t'intercala teoria i unes activitats curtes.

1. CONFLICTE, POSITIU O NEGATIU: Des de sempre hem entès el conflicte com

un concepte negatiu. Però mai hem pensat en la visió positiva del concepte. Si es pensa en la paraula conflicte només som capaços de relacionar paraules amb connotacions negatives. Per això farem la següent activitat:

Demanarem als nois que en veu alta, expressin lo primer que els hi ve al cap al sentir la paraula conflicte. Posteriorment els hi explicarem i els parlarem de la part positiva del conflicte, tenint com ha referent els següents conceptes, transformació, canvi, oportunitats, etc..

A continuació hauran d'explicar una situació de conflicte, i explicar la part positiva (assetivitat, oportunitat, optimisme...).

Metodologia:

La metodologia que s'utilitzarà per realitzar aquesta activitat es basa: en la participació activa, l'escolta activa en les consignes del educador, buscant en tot moment, la participació i motivació per part del participants.

Criteris d'avaluació:

- La motivació i participació del grup en l'activitat.
- La participació en les activitats proposades.
- La capacitat d'escoltar als seus companys.
- El desenvolupament de l'activitat.
- Reconèixer el conflicte com a transformació, oportunitat, canvi...

Recursos necessaris:

- Un aula on hi hagi una pissarra, per poder plasmar la pluja d'idees.

Responsable de l'activitat:

Educadors i educadora emocional

ACTIVITAT : 12

Construint una obra d'art

Objectius:

- Trobar solucions que permetin afrontar-nos als conflictes sense violència
 - Veure la importància que té la comunicació verbal/ no verbal per entendre'ns i arribar a un consens.
 - Explorar les meves formes d'expressió, deixar-me fluir traspassant la vergonya, la por...
 - Permetre el contacte amb l'altre, augmentant la confiança, comprensió i la comunicació interpersonal.

Continguts:

- Comunicació verbal i no verbal
- El silenci

Data:**Breu descripció de l'activitat:**

Aquesta activitat consta de tres parts:

1. Ens disposem a dividir el grup en dos, tots els participants portaran una vena als ulls, de manera que no puguin veure res. La sala s'ambientarà amb música de relaxació. El grup 1 entrarà a la sala primer i els acomodem per tota la sala sense, una vegada acomodats entrarà el grup dos, aquests els distribuïrem per la sala col·locant-los en front d'alguna persona del grup 1, formant parelles. En mig tindran un peça de fang i un got d'aigua. Ara del que es tracta es de que entre els dos i sense parlar facin i modelin la peça de fang amb l'objectiu de construir una obra d'art, però com ja hem explicat sense parlar, ni veure a qui tens davant. Utilitzant la comunicació no verbal, el tacte, les mans per entendre'ns.
2. Un cop finalitzada l'obra, es trauran la vena i veuran al company i el que han aconseguit fer. Llavors deixarem uns minuts per a que s'expressin verbalment, si han aconseguit l'objectiu, si s'han entès, etc. I li posin un nom a l'obra.
3. Per finalitzar farem una breu explicació sobre el que és la comunicació verbal i no verbal. Tot seguit es farà una reflexió conjunta, on cadascú expressarà com s'ha sentit, quines dificultats ha trobat per comunicar-

se, si s'ha entes amb el company, que han fet, etc.
Metodologia:
La metodologia que s'utilitzarà per realitzar aquesta activitat es basa en l'escolta activa i en la participació dels interessats en les consignes que l'educador dóna.
Criteris d'avaluació:
- El coneixement del significat de comunicació verbal i no verbal, recursos que utilitzem per expressar-nos. - La motivació i participació del grup en l'activitat. - La participació activa en les tasques que es proposen. - La capacitat d'escolta activa i respecte als altres participants. - El nivell de satisfacció dels participants en l'activitat. - El desenvolupament de l'activitat.
Recursos necessaris:
- Fang, paper de diari, una got de plàstic per posar l'aigua i tovalloleta per netejar-nos. - Sala amb cadires, taules, i un radiocasset.
Responsable de l'activitat:
Educadors i educadora emocional

MATERIAL DIDÀCTIC:
- Definició de comunicació verba i no verbal - Components de la comunicació no verbal.

El conjunt d'aquestes activitats son adaptacions del material treballat al curs de tècnic en educació emocional a Prisma curs 2008-2009 així com adaptacions del llibre Cuadrado,M, i Pascual,V (2007). *Educación emocional. Programa de actividades para secundaria obligatoria*. Madrid: Wolters Kluwer

Seràn 5 sessions de dues hores, tot i com hem explicat al inici de l'apartat no totes les activitats programades es podran dur a terme durant les sessions per manca de temps, es prioritzaran algunes segons l'estat emocional del grup i la seva dinàmica aquell dia.

12. RECURSOS MATERIAIS I RECURSOS HUMANS

Com a recursos materials farem servir les dependències del Casal a Badia del Vallés, les sales de les que disposa depenent de l'activitat que es dugui aquell dia a terme (així doncs la sala gimnàs, la sala on es pot connectar el projector, etc...) Els recursos humans seràn els dos educadors de carrer del projecte de Badia del Vallés i jo mateixa.

13. DESENVOLUPAMENT I IMPLEMENTACIÓ DEL PROJECTE

Durant l' implementació del programa hem pogut disposar dels espais necessaris per la seva correcta execució, l'equip de professionals ens reuníem una estona abans de l'arribada del grup per adequar l'espai i el material (cadires, taules, papers, colors, fotos, post.its. etc.), així com establir unes línees bàsiques de com volíem desenvolupar la sessió del dia, d'aquesta manera coordinàvem la nostre feina amb el grup i concretàvem els continguts i objectius que volíem treballar i assolir amb les activitats pertinents.

Tot i que al llarg del projecte ens hem trobat amb diferents situacions que han dificultat la correcta posada en marxa del projecte i la dinàmica de les sessions com: la intermitent assistència dels diferents participants, la oposició d'alguns participants a realitzar certes activitats, o algunes tensions entre els membres del grup,entre d'altres; el fet d'intentar ser tres professionals treballant amb el grup durant totes les sessions, així com l'ajuda dels educadors de carrer durant les hores lectives (anant a les hores d'esbarjo als instituts per parlar amb els nois de l' importància i els beneficis del projecte intentant motivar-los per la seva assistència a les sessions), ha premés que el programa es dugui a terme amb resultats positius segons la visió dels professionals que hem intervingut en la seva execució.

La coordinació entre els professional ha estat òptima i el fet de que dos d'aquests membres coneguessin les noies ha facilitat la feina de l'educadora emocional per

regular i gestionar les seves pròpies emocions durant la fase d'implementació del programa, així com per recolzar als nois amb les seves fortaleces i mancances.

Al finalitzar les sessions l'equip professional es reuneix per tal d'extreure conclusions sobre la dinàmica, l'evolució i la valoració de la sessió del dia, per millorar i replantejar pròximes sessions, que ens permeti trobar factors que han ajudat o dificultat la dinàmica del grup.

14. AVALUACIÓ

14.1. PLANTEJAMENT DELS OBJECTIUS DE L'AVALUACIÓ.

Els objectius d'avaluació ens permeten clarificar quina és la intenció de la nostra avaluació. Amb aquests, es tenen en compte els objectius a aconseguir per tal que la intervenció sigui adequada, precisa i fiable. Així doncs, aquests són els objectius que es pretenen assolir amb l'avaluació de la intervenció es durà a terme durant el projecte:

- Conèixer l'evolució dels participants vers la millora de les seves relacions.
- Avaluar la intervenció de les professionals per conèixer els resultats obtinguts.
- Avaluar la intervenció de les professionals durant la seva execució per tal de millorar-la, adequar-la, adaptar-la, modificar-la, etc. segons les necessitats que vagin sorgint.
- Conèixer l'evolució del programa.
- Conèixer la'avaluació que fa el grup al final de les seïions

Amb aquests objectius doncs, el que es pretén és realitzar una avaluació continuada de la intervenció així com saber en quina mesura es compleixen els objectius del programa, i saber quins efectes ha produït en els usuaris, tenint en compte però, i en tot moment, la seva opinió.

Malgrat al llarg de tota la intervenció apareixen les tres finalitats avaluatives, diagnòstica en el moment de la detecció de necessitats, formativa en la valoració de cada activitat, i sumativa en el moment de fer una avaluació final; **la finalitat principal d'aquesta avaluació és formativa** ja que aquesta permet valorar l'acció educativa durant el seu desenvolupament en un context determinat, amb el propòsit de millorar i

optimitzar l'acció que es duu a terme. Aquest tipus d'avaluació permet doncs, prendre decisions respecte les activitats i estratègies que s'estiguin fent servir en la intervenció, saber si funcionen o no, si els recursos són els adequats, si el temps està ben ajustat, etc. per tal de reconduir i reajustar la intervenció. En resum, ens permet millorar l'acció educativa en funció de les incidències que puguin anar sorgint durant el seu desenvolupament.

14.2. MODEL D'AVALUACIÓ TEÒRIC

En base als objectius plantejats per a l'avaluació, el model que considerem com a més adient és el **“Model basat en la planificació avaluativa. (de Cronbach)”**. Aquest model és el que millor es pot adaptar al context on es desenvoluparà la intervenció, ja que controla i revisa el procés utilitzant estudis a petita escala, aspecte important a l'hora de realitzar l'activitat, ja que després de la intervenció, es passarà un qüestionari final on els participants donaran la seva opinió vers aquesta.

Aquest model avaluatiu permet la utilització de diferents instruments i tècniques de recollida de la informació els quals s'elaboren tenint en compte el context. Així doncs, els instruments i tècniques s'adapten a les situacions concretes: tècnica diferent per a la recollida d'informació pel grup concret de participants, un altre instrument adaptat a l'avaluació que en puguin fer les professionals i el qüestionari final que es passarà als participants.

En aquest model, l'avaluadora forma part del programa, fet que és el que passarà a realitzar la intervenció en el centre, on seran els mateixos professionals qui s'encarreguin de la recollida d'informació, per tal d'evitar possibles subjectivitats en l'avaluació es potenciarà el treball amb la resta del equip del Punt de Tobada. És important doncs en la intervenció i avaluació la participació de les professionals que participen en les sessions, tant des de la seva visió observadora com més de coneixement del grup, per tal que la informació s'ajusti a la realitat pràctica.

Una de les característiques més positives d'aquest model d'avaluació es la qualitat de la informació que s'extreu, ja que es tenen en compte aspectes com el context, els participants, els professionals i els resultats de les activitats. Amb tots aquests elements aconseguirem una visió clara dels resultats a l'hora de fer una avaluació final.

14.3. ELABORACIÓ DELS CRITERIS D'AVALUACIÓ

Objectes d'avaluació

A l'hora de realitzar l'avaluació s'han de tenir en compte una sèrie d'elements que seran els objectes d'avaluació. Aquests varien en funció a si estem avaluant el programa, els professionals, els participants o el programa concret. Així doncs, podem dir què, els objectes d'avaluació són:

- pel que fa als resultats del programa:
 - la consecució dels objectius.
 - l'eficàcia del programa.
 - l'impacte del programa.
- pel que fa al programa:
 - el desenvolupament del programa.
 - l'adequació de les activitats.
- pel que fa al context:
 - la disponibilitat de recursos (material, temps, espais...).
- pel que fa als participants:
 - les necessitats.
 - el progrés.
 - les actituds i valors.
 - el clima i cultura de grup.
 - els resultats.

Per dur a terme aquesta avaluació dels objectes d'avaluació farem servir diferents tècniques i instruments, que en funció a les característiques del programa i el context on es desenvolupa, s'han cregut més adients a l'hora de realitzar l'avaluació.

14.4. ELABORACIÓ DE REFERENTS AVALUATIUS

Els referents avaluatius són els elements que condicionen el procés avaluatiu del nostre programa, i poden ser les característiques de l'entorn, els elements que venen

determinats pel context. A l'hora d'elaborar els instruments per l'avaluació, cal tenir clars quins referents es faran servir per a la recollida de la informació.

Ha estat doncs important el fet d'abans d'elaborar els criteris avaluatius saber quin tipus de comparació volem realitzar: si es basarà en una comparació amb diferents realitats, o es compararà una realitat amb un criteri o una norma, o bé si serà una comparació d'una realitat al llarg del temps. En aquest cas he escollit la comparació de la realitat amb un criteri o norma, tenint com a referent d'aquesta situació ideal la consecució dels objectius plantejats, que és on es pretén arribar, i com a realitat immediata, el context en el que es desenvolupa la intervenció.

Pel que fa a la tria del tipus de referència que s'utilitzarà per elaborar els referents, aquesta avaluació es farà mitjançant l'autoreferència, ja que el mateix programa és l'objecte d'avaluació, i és d'aquest del qual se n'extrauen els criteris avaluatius. Aquest tipus de referència permet elaborar criteris personalitzats basats en el propi objecte valorat.

Així doncs, els referents que es faran servir per l'avaluació i els referents i els indicadors queden presentats en la següent taula

Referent	Indicadors
Característiques de l'entorn	• Adequació dels espais utilitzats • Adequació del material utilitzat • Suficiència/insuficiència dels recursos disponibles
Característiques dels participants	• Adequació de les activitats a les edats dels participants • Participació en les activitats dels participants • Motivació dels participants
Adequació de l'acció formativa	• Acompliment dels objectius

	• Adequació de les activitats a les necessitats dels nois/es • Adequació de les activitats als interessos dels nois /es • Adequació dels recursos utilitzats (material, temporalització...) • Incidències
Política institucional	• Implicació dels professionals del centre • Avaluació participativa dels professionals • Clima i cultura del centre

L'avaluació es realitzarà de manera contínua, junt amb l'execució de la intervenció.

14.5. DISSENY DE TÈCNIQUES, INSTRUMENTS, I/O RECURSOS.

Per tal de realitzar l'avaluació de la intervenció és necessari escollir diferents instruments o tècniques per dur-ho a terme. Així doncs, i tenint en compte les característiques del centre, dels professionals, del context, dels participants, i del què es pretén avaluar, es presenta a continuació els instruments triats per la recollida d'informació.

He triat dos instruments d'avaluació:

- En primer lloc trobem l'observació participant.

S'ha tingut en compte que aquesta té com a avantatges el fet que potencia la millora del programa, que aconsegueix la màxima contextualització, que naturalitza allò observat, que es reuneix informació dels comportaments tal i com succeeixen i que pot ser menys costosa. Per fer aquest registre farem servir el diari de sessió a través del forum comunitari després de cada sessió.

Sessions	Aspectes valorats pels participants
Sessió 1	
Sessió 2	
Sessió 3	
Sessió 4	
Sessió 5	

- En segon lloc es realitzaran dos tipus de registre sistemàtic.

D'aquest instrument té com a avantatges el fet de poder recollir la informació d'una manera sistemàtica, de ser més àgil i proporcionar major rapidesa i d'estar pautat i prefixat.

Més específicament es duran a terme dos tipus de registres. Un d'ells destinat a la recollida d'informació per part dels professionals que intervinguin en les activitats realitzades durant la intervenció. Es farà doncs, a través d'una fitxa pautada d'avaluació de cada activitat.

I en segon lloc, un altre registre adaptat al grup de participants amb els quals es realitzaran les activitats. A través d'un qüestionari final, els participants podran valorar el taller realitzat.

Així doncs, amb aquests instruments el que es pretén, a més d'anar acumulant informació, és que per cada membre de la intervenció, hi hagi un instrument adaptat a cadascú per la recollida d'informació de manera contínua.

Amb els instruments que presentem ara, pretenem avaluar els indicadors que abans hem descrit:

- Full de registre, correspon al que emplenarem nosaltres (psicòloga Treballadora social) com a directores i dinamitzadores de les sessions.
- Qüestionari final, que serà una eina de registre general, per tot els participants un cop realitzat el taller.

- Fitxa d'avaluació de l'activitat per part dels professionals

Títol de l'activitat:	
Grup de participants:	
Data:	Hora:
Avaluació de:	
El funcionament de l'activitat:	El material utilitzat:
L'esplai utilitzat:	El temps utilitzat:
Els participants (motivació, participació):	
Observacions i incidències:	

- Qüestionari avaluatius de les sessions per part dels nois/es.

Valora els recursos utilitzats en aquest taller (Fes una creu a la casella adequada).

M'agradat		Molt	bo	poc	gens
Espai/aula					
Materials					
Horaris					
Dinamitzadores					
Taller					

Obsevacions:

Valora la sessió i com t'has sentit

T'agradat fer les activitats?	SI	NO
Li diries als teus amics que vinguessin?	SI	NO
Creus que has tingut una actitud participativa durant la sessió?	SI	NO
Creus que podràs aplicar els coneixements en el teu dia a dia?	SI	NO

Què és el que t'ha agradat més del grup? _____

Què és el que t'ha agradat menys del grup? _____

Posa't una nota de l'1 al 10:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Gràcies per la teva col·laboració

14.6. PLANIFICACIÓ: EL PROCÉS DE RECOLLIDA D'INFORMACIÓ

L'avaluació de les activitats i de la intervenció tindrà lloc al llarg de tot el temps que duri la sessió, així doncs és un model d'avaluació continuada. De manera que, mitjançant una graella de doble entrada, el disseny d'una graella on es vegin reflectits els aspectes a avaluar (indicadors) i els instruments que es fan servir per la seva avaluació.

Així doncs, a través dels diferents instruments, s'anirà recollint informació dels diferents objectes d'avaluació que es pretenen valorar. Els resultats de la programació es farà amb una anàlisi de la informació recollida amb aquestes eines, i poder fer finalment l'informe final.

GRAELLA
D'AVUACIÓ

INSTRUMENTS OBJECTES D'AVUACIÓ	DESENVOLUPAMENT DE LES ACTIVITATS	ADEQUACIÓ DE LES ACTIVITATS	DISPONIBILITAT DE RECURSOS	MOTIVACIÓ DELS PROFESSIONALS	NECESSITATS DELS PARTICIPANTS	PROGRÉS DE LA INTERVENCIÓ	ACTITUD I VALORS DELS PARTICIPANTS	CLIMA I CULTURA DE GRUP DELS PARTICIPANTS
GRAELLA AVUACIÓ EDUCADORES	X	X	X		X	X	X	X
QÜESTIONARI FINAL	X	X		X				X
DIARI SESSIÓ FORUM COMUNITARI	X	X			X	X	X	X

14.7. PROCEDIMENTS PER L'ANÀLISI DE LA INFORMACIÓ.

L'anàlisi de la informació es realitzarà a les reunions després de l'execució de les sessions del grup, els dijous al finalitzar les sessions l'equip d'extreurà les valoracions referents al procés d'intervenció, tenint en compte diverses perspectives o punts de vista. D'aquesta manera aconseguim una riquesa de matisos i percepcions que ens poden ajudar a comprendre les causes dels resultats.

Aquesta és de caire valoratiu qualitatiu i, per tant, no ens caldrà cap instrument estadístic ni quantitatiu.

Aquest anàlisi es farà a partir d'una triangulació d'instruments, fent servir diverses tècniques per l'anàlisi de la informació recollida.

Ha de constar tota la informació recollida, tot allò anotat, debatut i valorat durant tot el procés tant pels professionals com per els usuaris. Per això farem servir el **diari de sessió**, on quedaran recollits tots aquells aspectes a analitzar partint de la informació extreta del **fòrum comunitari**. Amb aquest instrument tindrem registrades totes les activitats de cada dia. Aquest resulta essencial per la coordinació de les persones participants de la intervenció i per poder analitzar tots aquells aspectes que s'han portat a terme i esdevenen en el dia a dia de la pràctica educativa.

El registre, realitzat per part de la persona encarregada de la dinamització de cada activitat, per tal de tenir anotades totes les valoracions, canvis, propostes i observacions al llarg de tot el procés i, per tant, al llarg de tot el taller. Aquesta és, doncs, la finalitat dels registres. D'aquesta manera es facilita tant el diagnòstic de necessitats, els conflictes sorgits i les seves solucions, les noves propostes de futur, els objectius assolits, així com també aquests que no s'han pogut assolir.

L'anàlisi i recollida de la informació es realitzarà durant tot el procés ja que d'aquesta manera podrem adoptar els canvis adients, complementar, afegir o eliminar tot allò que no es cregui adient per arribar als objectius del programa realitzat en un inici (avaluació formativa).

14.8. RESULTATS DE L'AVULACIÓ

Durant el mes de juliol l'equip de professionals del PEC es reuneix per avaluar a tots els grups amb el que intervenen durant l'any, així doncs ens vam reunir per tal d'avaluar els objectius, la dinàmica, evolució i resultats del programa d'educació emocional, basats amb les graelles dissenyades per avaluar les sessions, els ítems d'aquestes, el registre, el diari de camp, i les graelles que omplen els membres del grup al finalitzar les sessions, hem realitzat una taula avaluant els objectius plantejats mitjançant una taula valorant els indicadors extrets d'aquests. Una vegada valorats hem realitzat l'avaluació del grupal en funció de totes les eines avaluatives emprades.

Els indicadors avaluatius són els següents:

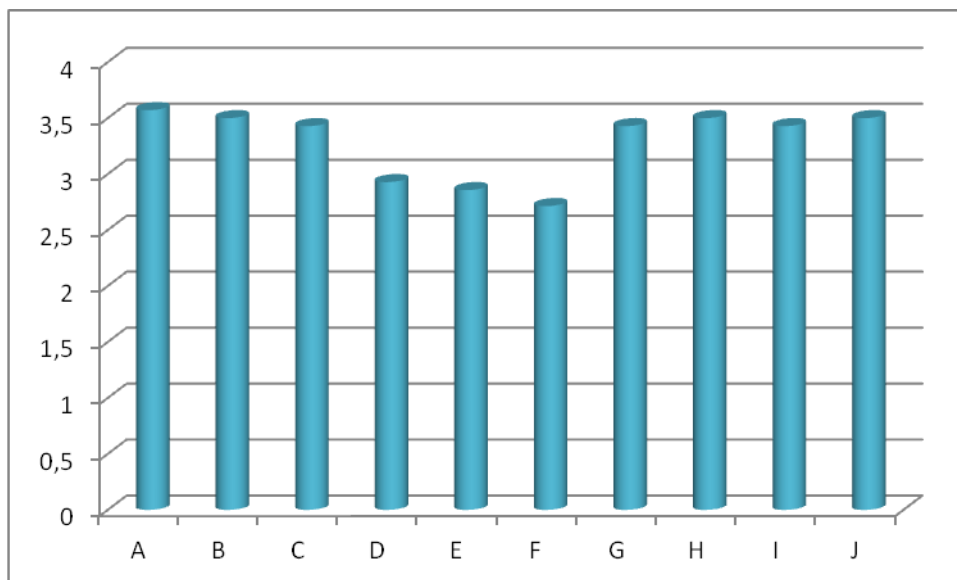
- A. Assoleix amb responsabilitat la presa de decisions
- B. Es responsabilitza dels seus propis actes
- C. Identifica les pròpies emocions

- D. Intenta denominar les seves emocions correctament
- E. Identifica les emocions dels altres
- F. Desenvolupa l'habilitat de controlar les pròpies emocions
- G. Ha augmentat la seva tolerància a la frustració
- H. Ha augmentat la seva capacitat empàtica
- I. Pot expressar els propis pensaments i sentiments amb claredat

Ratetes

Indicadors	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	Puntuació Total
Antonio	3	3	3	3	2	3	3	3	3	4	3,00
Sara	3	3	3	2	2	2	3	3	3	3	2,70
Juana	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	2,80
Lamia	2	2	3	2	2	2	3	3	3	3	2,50
Hasna	4	3	3	2	2	2	3	4	3	4	3,00
Fatima	3	2	2	2	2	2	3	2	2	3	2,30
Fatimapañu	3	4	3	3	3	3	3	4	2	2	3,00
Siham	4	4	4	3	3	3	4	4	4	3	3,60
Sana	2	3	2	2	1	1	2	2	2	2	1,90
Laia	3	3	3	3	3	2	3	2	3	3	2,80
Angustias	4	4	4	3	4	3	3	4	4	3	3,60
Charifa	3	3	3	2	2	2	2	3	3	3	2,60
Mohuna	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2,00
Rocio	2	2	2	2	2	2	3	2	3	3	2,30
Kalim	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4,10
Magda	5	4	4	3	3	3	4	4	4	4	3,80

L'avaluació d'aquests ítems s'ha realitzat amb tot l'equip del PEC i l'educadora emocional, establint una valoració numérica del 1 al 5 de cada usuari del grup.

En aquesta gràfica és pot observar la nota mitja estreta de cada ítem avaluat entre tots els joves que van participar al projecte.

Tenint en compte els factors d'aquesta taula i totes les eines avaluadores que s'han creat en el projecte es realitza, l'avaluació del grup i del objectius del programa.

14.8.1. AVALUACIÓ DELS OBJECTIUS

Els objectius amb els quals s'ha treballat al llarg del projecte estan orientats a competències socioemocionals i aspectes relacionals.

Pel que fa als objectius del taller i veient els resultats obtinguts als diferents instruments (diari de sessió, qüestionari i registre sistemàtic, etc.), podem concloure:

Que s'ha produït una evolució en la manera d'explicar les emocions pròpies per part de les participants al programa .

A continuació es farà un anàlisi detallat dels objectius plantejats al projecte i la valoració que es fa una vegada dut a terme.

En relació al primer objectiu, **matenir-se en un grup de relació estable i positiu**, amb la majoria dels membres del grup s'ha observat un avenç aquest ja que per una banda participen de manera estable a les mediacions durant tot el curs i d'altra aquestes relacions també en mantenen en altres espais.

També existeix una petita part del grup que segueix tenint dificultats per relacionar-se i no es manté estable en el grup, no s'acaben d'integrar tot i que ho intenten i en molts casos acaben per no assistir a les sessions o fer-ho de manera irregular.

Pel que fa a la **resolució de conflictes**, el grup ha evolucionat tot i que continuen tenint certes dificultats, no escolten, criden, el hi costa donar la seva opinió de manera pausada augmentant-les així com respectar les opinions dels companys .

En relació a les **competències socioemocionals**, s'ha observat una evolució pel que fa a la capacitat d'**expressar els propis pensaments, sentiments i emocions** així com el reconeixement d'aquestes i les dels altres, tot i que existeix una evolució continuen tenint dificultats alhora de reconèixer-les i expressar-les, en ocasions no troben les paraules o bé mostren reticències a fer-ho (el fet de que el projecte es dugui a terme amb una educadora nova amb la que no tenen la suficient confiança, sumat a que hi ha certes tensions entre els membres del grup pot haver estat un handicap alhora de avançar més en l'assoliment d'aquest objectiu).

Pel que fa a la **millora en les habilitats socials**, es pot dir que hi ha moltes ganes de millorar però alhora també és cert que per molts membres dels grups la manca de patrons positius i de eines per fer-ho dificulten i rellenteixen el procés d'assoliment

En relació a **augmentar el llindar de tolerància a la frustració**, no es percep un canvi substancial, reaccionen de manera negativa i desproporcionada davant situacions en els que no els hi surten les coses com pensaven en comptes de reaccionar de manera constructiva. De la mateixa manera quan ens hem volgut

potenciar un estil assertiu en la resolució de conflictes amb iguals i adults, ens hem adonat que pel grup és difícil de solventar el conflicte entre iguals, les diferents ètnies i cultures serveixen com a eina d'atac i suposen un obstacle per resoldre conflictes, tot i que l'adult intenta ajudar i s'han fet activitats relacionades de la mateixa manera que s'ha intervingut en conflictes que han sorgit a les sessions és un problema de fons amb el qual s'ha de continuar pensant per millorar la situació.

En referència a **assolir responsabilitats i compromisos**, no s'han realitzat activitats concretes per tal de treballar aquest objectiu, tot i que s'observa que part del grup té es responsabilitza del material, assistència , puntualitat i participar en les activitats

autònoma. També s'ha observat que part del grup no ha adquirit aquests hàbits i aixó queda reflectit en els resultats.

A l'objectiu plantejat de **valorar les pròpies capacitats**, totes les activitats van relacionades amb aquest de manera explícita o implícita, el grup ha participat i ha fet un avenç en aquest aspecte, donat que ha participat de manera activa en les sessions i això en moltes ocasions ha suposat fer una introspecció personal en la qual han hagut de valorar les seves pròpies fortaleeses i mancances.

14.8.2. AVALUACIÓ DE LES ESTRATÈGIES, MEDIACIONS I RECURSOS

L'estratègia utilitzada s'ha basat en realitzar activitats centrades en l'educació emocional i que estiguessin en els marges dels seus centres d'interès, tenint en compte la seva opinió en tot moment per tal de motivar i implicar a les noies en el seu

propi procés. Les activitats s'han organitzat, planificat i executat de manera flexible i comptant amb la opinió del grup, emprant una metodologia participativa. Les mediacions ens han permès treballar els objectius.

Durant el projecte les mediacions s'han centrat en la realització d'activitats per treballar les competències socioemocionals,

Gràcies a les mediacions setmanals que s'han realitzat en la durada del projecte (el grup de PEC realitza durant tot el curs) s'ha establert un vincle positiu tant amb els educadors com entre els membres del grup que ha permès treballar amb el grup de manera més propera i ha ajudat a la consecució dels objectius.

15. CONCLUSIONS :PROPOSTES I LINIES FUTURES D'INTERVENCIÓ

Així doncs, en primer lloc, els resultats obtinguts amb el programa disten de la idea del programa, donat que és un tipus de feina que no té un inici i un final sinó que s'ha d'anar adquirint de manera gradual, és tracta de un procés continuat i en qual sempre hi ha aspectes per aprendre i per millorar. Per aquests motius la manca de temps i de

confiança amb l'entrada d'un adult al qual no coneixien (educadora emocional) han estat un handicap, en un període de 6 sessions permet donar una avaluació parcial del que podria arribar a ser si es continua amb aquesta línia i ens aturem a treballar aquells aspectes en els quals el grup es mostra més reticent o bé es troba bloquejat.

Tot i això es pot parlar de l'impacte del programa de manera positiva, educativa i enriquidora per ambdues parts. Ha estat positiu poder trobar solucions als petits entrebancs que han anat sorgint. Ha estat molt enriquidor poder treballar amb el món de les emocions i els conflictes, ja que ens ha permès *aprendre a aprendre*.

Pel que fa als participants, ha estat tota una experiència treballar amb adolescents, i l'enriquiment ha estat tant a nivell professional com a personal. És un grup d'edat amb el qual no tenia gaire experiència formativa, formativa amb un col·lectiu d'adults, i la sensació ha estat de proximitat . M' ha sorprès l'interès, l'alta participació i com han gaudit de les activitats proposades. Tenint en compte la vida complicada que tenen, fem una valoració positiva de la posada en marxa de projectes d'educació emocional entre aquest col·lectiu desfavorit.

Les propostes i línies futures que es plantegen són les següents:

- Continuar amb el treball vinculat a aspectes relacionals i de caràcter emocional.
- Realitzar activitats variades i que siguin de moviment.
- Intentar que les propostes d'activitats surtin del grup.
- Aconseguir que el grup faci demandes d'aquells aspectes que vol millorar i treballar de la vessant emocional
- Realitzar sessions relacionades amb la resolució de conflictes, l'acceptació diferències (culturals, ètniques, educatives,etc.) i el respecte entre iguals i amb respecte als adults.

BIBLIOGRAFIA

- Álvarez, M. (Coord.). (2001). *Diseño y evaluación de programas de educación emocional*. Barcelona: Ciss-Praxis.
- Álvarez, M., Bisquerra, R., Fita, E., Martínez, F., i Pérez Escoda, N. (2000). *Evaluación de programas de educación emocional*. *Revista de Investigación Educativa (RIE)*, vol. 18, núm. 2., 587-599.
- Ajuntament de Badia del Vallès (novembre 2004): *Estat de situació de la franja adolescent i jove (12-19) a Badia del Vallès*. Servei de joventut.
- Antunes, C. (2000). *El desarrollo de la personalidad y la inteligencia emocional*. Barcelona: Gedisa.
- Bach, E., i Darder, P. (2002). *Sedúctete para seducir. Vivir y educar las emociones*. Barcelona: Paidós
- Béjar.B., Cáceres L.,Bardales .P. (2008). *Docentes de la Universidad Nacional Mayor de San Marcos. Facultad de Ciencias Sociales*. Escuela Académico profesional de Trabajo Social Lima – Perú.
- Bisquerra.R(2000). *Educación emocional y bienestar*. Barcelona: Praxis
- Bisquerra.R (2009).*Psicopedagogia de las emociones*. Madrid: Síntesis
- Bisquerra,R (2010) .*Educación emocional y bienestar*. Madrid: Wolters Kluwer.
- Cuadrado,M, i Pascual,V (2007). *Educación emocional. Programa de actividades para secundaria obligatoria*. Madrid: Wolters Kluwer.
- Francia,A.,matas,J.(1997). *Dinámicas y técnicas de grupo*. Madrid: CCS
- Fernández, T. I Alemán, C. (2003). *Introducción al trabajo social*. Madrid: Ed. Alianza S.A.
- Fisas,Vicenç (1998). *Cultura de Paz y gestión de Conflictos*. Barcelona: Icaria
- Gergen,K. (2006). *El yo saturado*. Barcelona: Paidós.
- Pérez Juste, R. (1997). Evaluación de programas. A H. Salmeron (Ed.), *Evaluación educativa* .Granada: Grupo Editorial Universitario
- Subirats, J., et al. (2004): *Els perfils de l'exclusió social urbana a Catalunya*. IGOP-UAB.
- Polvo de estrellas (2008). Constructivismo. Piaget, Vigotsky, Bruner y Ausubel Disponible en : <http://polvodeestrellaux.blogspot.com/2008/09/constructivismo-piaget-vigotsky-bruner.html> [consulta 2012, 6 de maig]
- Melchor,J. (2004). Nociones acerca del constructivismo. Instituto tecnológico de Oaxaca .Disponible en: <http://www.monografias.com/trabajos15/constructivismo/constructivismo.shtml> [consuta 2012, 6 de mayo]

ANNEX